

^ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DİPLOMAT

№ 03 (563) 18-24 yanvar, Çiləya paş., il 2024
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbāhəddīn Eləglu

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 20 Yanvar faciəsinin 34-cü ildönümü ilə əlaqədar Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Səh. 7

1947-ci ildə kürd xalqının qəhrəman oğlu Molla Mustafa Barzani 504 Peşmərqəsi ilə Azərbaycana pənah gətirmişdir

Səh. 2

Serok Barzanî serexweşiyê li Newzad Hadî û Barzan Qesab dike

Səh. 3

QANLI YANVAR DEYİL, ŞANLI YANVAR – AZADLIQ DASTANI

Səh. 10

WASIYETA SEROKKOMARÊ DEWLETA KOMARA KURDISTANÊ PÊŞEWA QAZÎ MIHEMED

Səh. 10

İro rojek girîng û dirokî ji bo me 22-ê çiləya 1946-an, roja damezrandina dewleta Kurdî ya di bin serokatiya Qazî Muhamed a nemir e

Səh. 14

Navdarekî Edebiyata Kurdî ya Sedsala 20-an

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında Kürd Xalqının rolu

Səh. 4

“20 yanvar müstəqilliyimizin şəhidlik zirvəsidir”

Səh. 5

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN “ŞƏRƏFNAMƏ” ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Səh. 6

Bugün, Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti'nin 78'nci kuruluş yıl dönümü!

Səh. 8

KOMARA KURDISTANA MAHABADÊ BERİYA 78 SALAN DI 22-01-1946-AN DA LI MAHABADÊ HATIBÛ DAMEZIRANDINÊ

Səh. 9

İrəvan quberniyası

Səh. 11

Səh. 5

Şəhidlər

Səh. 15

Sefin Dizeyî: İraq bûye qadanakokiyên İranê

Səh. 9

DASTANLARDA YAŞAYANLAR

Səh. 20

Kê Devê Leyla Zana Band Kir û Dîsa Banda wê vekir?

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 20 Yanvar faciəsinin 34-cü ildönümü ilə əlaqədar Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Qanlı 20 Yanvar faciəsindən 34 il keçir. Sovet imperiyasının Bakıda törətdiyi qanlı qırğının 34-cü ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva yanvarın 20-də - Ümumxalq Hüzün Günündə Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

Dövlətimizin başçısı ölkəmizin azadlığı uğrunda həlak olanların xatirəsini yad etdi.

Prezident İlham Əliyev "Əbədi məşəl" abidəsinin önünə əklil qoydu.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Otuz dörd il bundan əvvəl 20 Yanvar günü Azərbaycan xalqının tarixinin həm faciəli, kədərli səhifəsi, həm də qəhrəmanlıq, rəşadət səhifəsidir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev vaxtilə 20 Yanvar hadisələrini belə səciyyələndirirdi. Ulu Öndər böyük uzaqqörənliklə deyirdi ki, biz o günlərdən nə qədər çox uzaqlaşsaq, həmin günlərin Azərbaycan xalqının tarixində necə mühüm yer tutduğunu bir o qədər dərinləndirir edəcəyik. Ancaq bir şey həqiqətdir ki, 1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının həyatında dönüş mərhələsi, dönüş nöqtəsi olub.

Həmin faciəli günlərdən artıq 34 il keçir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, 20 Yanvarın tariximizdə tutduğu yeri bu gün daha aydın görürük. Həmin gün Azərbaycan xalqı öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda ilk şəhidlərini verdi. Azadlığa gedən yolda həyatlarını qurban verən Vətən övladları misilsiz fədakarlıqları ilə xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə yeni parlaq səhifə yazdılar. Xalqın birliyi və milli ləyaqət hissi top-tüfəngə qalib gəldi və bu, 20 Yanvarı səciyyələndirən ən mühüm məqamlardan biridir.

Qanlı 20 Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verilməsi məsələsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin sayəsində həllini tapdı. Faciənin ertəsi günü - yanvarın 21-də Heydər Əliyev Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək xalqla birgə olduğunu bildirdi, 20 Yanvar faciəsinə siyasi qiymət verdi, onun hüquqa, demokratiyaya, humanizmə zidd olduğunu, mərkəzin və özəmanlıq respublika rəhbərlərinin xəyanəti üzündən baş vermiş siyasi səhv olduğunu bəyan etdi. O, faciə ilə əlaqədar xalqımıza başsağlığı verdi və mətbuat konfransı keçirib Bakıdakı terror aktına rəvac verən hakimiyyət nümayəndələrini və hərbiçiləri cinayətkar, onların dinc əhaliyə tutduqları divanı isə bütöv bir xalqa qarşı edilən tarixi cinayət adlandırdı. Bu tarixi çıxışın mətni Kremlin kəskin informasiya blokadası siyasətinə baxmayaraq, bütün dünyada, o cümlədən Azərbaycanda yayıldı və geniş əks-səda doğurdu. Azərbaycan xalqının qəlbində ümid çirağı yandı. 1990-cı ilin iyulunda Moskvadan Vətəne qayıdan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin il noyabrın 21-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisində 20 Yanvar faciəsinə ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət verən qərar qəbul edildi. Azərbaycan xalqının ümumi rəyini özündə təcəssüm etdirən bu qərar Ulu Öndər Heydər Əliyev qətiyyətinin təzahürü kimi tarixə düşdü. Sənəddə respublika səviyyəsində 20 Yanvar faciəsinə siyasi-

hüquqi qiymətin verilməsi ölkə rəhbərliyindən tələb edilirdi. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra da 1993-cü ilə qədər iqtidarda olanların heç biri faciə ilə bağlı əsl həqiqəti aşkar etməyə özündə cəsarət tapmadı.

Yalnız Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qayıdırdıqdan sonra 20 Yanvar hadisələrinin hüquqi müstəvidə əsl mahiyyəti açıqlandı. 1994-cü il yanvarın 12-də keçirdiyi müşavirədə Ulu Öndər Heydər Əliyev bu barədə deyirdi: "Xalqa təcavüz olunmuş, günahkarlar isə hələ müəyyənləşdirilməmişdir. Görünür ki, ötən yaxın illərdəki Sovetlər Birliyi, respublika rəhbərliyi, məsul şəxslər öz mənafeləri naminə bu böyük faciənin əsl mahiyyətini xalqa bəyan etməmişlər".

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin "20 Yanvar faciəsinin 4-cü ildönümünün keçirilməsi haqqında" 1994-cü il 5 yanvar tarixli Fərmanında Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə Qanlı Yanvar hadisələri ilə bağlı xüsusi sessiyanın keçirilməsi məsələsinə baxmaq tövsiyə edildi. Milli Məclisin 1994-cü il martın 29-da qəbul etdiyi Qərarda 20 Yanvar faciəsinin günahkarları konkret qeyd olundu və bu qanlı aksiya Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatını boğmaq, xalqın inamını, iradəsini qırmaq üçün totalitar kommunist rejimi tərəfindən törədilmiş hərbi təcavüz və cinayət kimi qiymətləndirildi. Şəhidlərin xatirəsi əbədləşdirildi, Şəhidlər xiyabanında "Əbədi məşəl" abidə-kompleksi ucaldıldı, 20 Yanvar Ümumxalq Hüzün Günü elan edildi, şəhid ailələrinin, 20 Yanvar hadisələrində əlil olan şəxslərin sosial müdafiəsi gücləndirildi.

Ölkəmizdə 20 Yanvar əlillərinə və şəhid ailələrinə daim diqqət və qayğı göstərilir. Əlillərin reabilitasiyası üçün sağlamlıq mərkəzləri yaradılıb, 20 Yanvar əlilləri və şəhid ailələri dövlət büdcəsi hesabına mənzillə təmin edilir.

Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş bütün şəhidlərin ruhu şaddır. Çünki 2020-ci ildə qalib Azərbaycan Ordusu xalqımızın 30 illik həsrətinə son qoydu, torpaqlarımızı erməni işğalından azad edərək bölgədə yeni realıq yaratdı. 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən uğurlu antiterror tədbirləri nəticəsində isə suverenliyimiz tam bərpa olundu. İndi bütün ərazilərimizdə Azərbaycanın üçrəngli Bayrağı dalğalanır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı quruculuq işləri davam etdirilir. Artıq keçmiş məcburi köçkünlər işğaldan azad olunmuş ərazilərə, doğma torpaqlarına qayıdırlar. İndi bu torpaqlarımızda həyat yenidən canlanmağa başlayır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpa olunması həm də 20 Yanvar şəhidlərinin, ümumilikdə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi yolunda canlarını qurban vermiş bütün şəhidlərimizin qanının yerdə qalmadığının sübutudur. Odur ki, xalqımız 20 Yanvar faciəsinin 34-cü ildönümünü xüsusi qürur hissi ilə qeyd edir.

Serok Barzanî serexweşiyê li Newzad Hadî û Barzan Qesab dike

Di peywendiyeka telefonî de, Serok Barzanî serexweşiyê li Newzad Hadî û Barzan Qesab dike, ji ber koça dawiyê ya xûşka wan.

Serok Mesûd Barzanî duh (Duşem, 22.1.2024) êvarê bi telefonê peywendî bi her yek ji Newzad Hadî û Barzan

Qesab re kir û serexweşî li wan û malbat û kesûkarên wan kir ji ber koça dawiyê ya xûşka wan Sozan Hadî Mewlûd, herwesa hevî xwast ku Xudayê mezin canê Xudêjêraziyê bi behîştê berîn şa bike û sebr û hedarê bide wan hemiyan.

Serokê Estonyayê Karis li Hewlêrê bi merasîm hate pêşwazîkirin

Serokê Estonyayê Alar Karis, ji bo serdanê hate Herêma Kurdistanê.

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, li Frokexaneya Navneteweyî ya Hewlêrê bi merasîmekê pêşwazî li Alar Karis kir.

Serokê Estonyayê Alar Karis cara yekem e tê Herêma Kurdistanê û ji bo wî li Frokexaneya Navneteweyî ya Hewlêrê merasîmeke taybeta pêşwaziyê hate kirin.

Jêderên dîplomasiyê yê Herêma Kurdistanê diyar kirin ku Nêçîrvan Barzanî û Alar Karis wê mijarê wek "pêşhatiyên li herêmê, têkoşîna li dijî DAIŞê û hin babetên din ên di berjewendiyê her du aliyan de ne binirxînin.

Jêderan herwiha ragihandin ku wê di civînê de pêwendiyên Estonyayê yê bi Herêma Kurdistanê û Iraqê re, geşedana hevkarîyê û gelek mijarên din bîne gotûbêjê kirin.

Mesrûr Barzanî: Brîtanya hevpareka bihêz a Herêma Kurdistanê û Iraqê ye

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî serdana Akademiya Serbazî ya Şahane ya Sandhurstê li Brîtanyayê dike û radigehîne, "Brîtanya hevpareka bihêz a Herêma Kurdistanê û Iraqê ye". Serokwezîr Mesrûr Barzanî vîdyoya serdana xwe ya ji bo Akademiya Serbazî ya Şahane ya Sandhurstê li Brîtanyayê li ser tora civakî ya Instagramê parve kiriye û li ser nivîsiyê, "Brîtanya hevpareka bihêz a

Herêma Kurdistanê û Iraqê ye". Herwesa nivîsiyê, "Di serdana min a ji bo Akademiya Serbazî ya Şahane ya Sandhurstê de, giringiya arîkariyên Brîtanyayê ji bo çaksaziyên Pêşmergeyan hat bira min".

Ji destpêka şerê DAIŞê were, Brîtanyayê hejmareka şewirmendên serbazî li Herêma Kurdistanê binecih kiriye, ku meşq û rahênanan bi hêzên Pêşmergeyan dikan.

Hər dəm biz ata-babalarımızın nəsihətlərini unuduruq, özü də tez unuduruq.

Babam Kürd Musa, ömrünün sonuna, yeni 115 yaşına qədər Qərbi Azərbaycanın Vedibasar əyalətinin Xalisa kəndində yaşamışdır. O, hər zaman ermənilərin müxənnət bir millət olduqlarından danışardı və bizə tövsiyəsi də o olardı ki, ermənilərə etibar etməyin. Çünki, onlar fürsət düşən kimi, öz pis əməllərini həyata keçirəcəklər.

O, qeyd edirdi, "Mən ona qədər erməni-musəlman davası gormuşəm. "İtlə yoldaş olanın zopası əlində olmalıdır", deyər" bizə nəsihət verərdi.

İllər keçdikcə bu sözlərin müdrikliyinin şahidi olduq. Şovinstlərin fitvası ilə erməni daşnakları Azərbaycanın əzəli yerləri olan Dağlıq Qarabağ torpaqlarının işğalına başladı. Və düz 32 il bundan əvvəl -1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Azərbaycan xalqının başına gətirilən faciələrin ən dəhşətliyi gətirildi. Vətənin istiqlalı və milli azadlığı uğrunda mübarizəyə qalxan, qəlbindəki vətən sevgisindən başqa heç bir silahı olmayan əliyalın, günahsız insanlar, tepədən dirnağa qədər ən muasir silahlarla silahlanmış, azğın erməni daşnaklarının və Sovet imperiyası qoşunlarının amansız vəhşiliyinin qurbanı oldular. Gullu-cicəklə Bakımızın qara asfalt yolları, xalqımızın azadlığı uğrunda mübarizəyə qalxan, igid oğlan və qızlarımızın qanı ilə boyandı. Xalqımız öz suverenliyi uğrunda mübarizədə ilk şəhidlərini verdi. Paytaxtın Azadlıq meydanından Şəhidlər Xiyabanına qədər qırmızı qərənfillərlə şəhidlərə misli görünməmiş "cələng" hörüldü, matəm cələngi.

Onlar öz ölümləri ilə əbədi ölməzlik qazandılar.

Şəhidlər Xiyabanı vətən yolunda canlarını fəda vermiş oğul və qızlarımız üçün əbədi mənzil oldu. Al-qırmızı qərənfillər Şəhidlər Xiyabanının rəmzinə çevrildi.

Bünövrəsi qanlı qoyulan bir quruluşun sonu, qanlı da bitməli idi. Belə ki, 1986-cı ildə Alma-Atada qazax xalqının qırğını, 1988-ci ildə Fərqanə hadisələri, 1989-cu ilin aprelinde Tbilisi qətləymləri, 1990-cı ilin yanvarında Bakıda, 1991-ci ildə Vilnüs şəhərində qanlı qırğınlar törədildi. Təəssüf ki, Moskva və Bakıda oturan satqın rəhbərlərin hazırladığı cinayətkar planlar həyata keçirildi. Bakı əhəli dəhşətli səhnə ilə üz-üzə qaldı. Sinəsi güllələrdən deşik-deşik olmuş insan cəsədləri ürəkləri göynədir, tükürpədicilərin nalələrinin sədası ərşə qalxırdı. 20 Yanvara açılan səhərdə 130-dan artıq şəhid,

Baş redaktordan: QANLI YANVAR DEYİL, ŞANLI YANVAR – AZADLIQ DASTANI

700-dən artıq yaralı qana boyandı. Bu hadisələri gizlətməyə çalışan dövlət rəhbərlərinin əksinə olaraq, Moskvada yaşayan və işləyən Ulu Öndər Boyuk Heydər Əliyev etiraz əlaməti olaraq Sov.KP sıralarından çıxması üçün bəyanatla çıxış etdi. Bu, tək cəmiyyətə siyasi partiya üzvünün deyil, uzun müddət Sovet rəhbərlərindən biri olmuş qorxmaz bir şəxsiyyətin cəsarətli hərəkəti idi. Xalq heç vaxt yanılmaz, ona görə də gec də olsa qaradaş qırğınının vaxtında qarşısının alınması üçün Azərbaycanın xilaskarını Bakıya gətirdi və qısa zamanda yarana biləcək vətəndaş müharibəsinə və hərəc-mərcliyə bir güllə atılmadan son qoyuldu. Xalqımızın, Azərbaycanımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban

paqlarından sıxışdırılıb çıxarılması ilə bağlı Çar Rusiyasının əsrlərlə apardığı mənfi siyasətin yeni şəraitdə davamı idi. 20 Yanvar hadisəsi xalqımızın yaddaşına qanlı faciə kimi daxil olsa da, bütövlükdə milli tariximizin ən şanlı və qəhrəmanlıq səhifələrindən birini təşkil edir. Məhz 20 Yanvardan başlayaraq Azərbaycan xalqı SSRİ-nin tərkibində ədaləti bərpa etməyin qeyri-mümkünlüyü və milli haqlarımıza obyektiv yanaşma nümayiş olunacağına öz inamını birdəfəlik itirdi.

Hakimiyyətin mənbəyi sayılan və öz hüquqları uğrunda düşüncəsi, fikri, sözü, həmrəyliyi ilə mübarizəyə qalxmış bir xalq, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə

verənlərə mərkəzi Moskva hökuməti terrorist adı versə də, məhz Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyevin tarixi xidmətidir ki, 20 Yanvar qırğını Ümummilli faciə səviyyəsinə qaldırıldı və ona hüquqi-siyasi qiymət verildi. Ulu Öndər Boyuk Heydər Əliyev şəhidlərin ruhunun yad edilməsinə həmişə böyük diqqət yetirərdi. Onun şəxsən şəhidlər üçün abidə kompleksinin tikdirməsinə nəzarət etməsi, xalq tərəfindən xüsusi qiymətləndirilmişdir. Bu, xalqın gələcəyi üçün atılan mühüm bir addım idi.

İnanırıq ki, 20 Yanvar qəhrəmanları heç vaxt unudulmayacaq, Şəhidlər Xiyabanı xalqımızın inanc yeri və ziyarət-gahı olmuş və hər zaman olacaqdır. Ancaq təsəlli ondadır ki, Vətənimiz və xalqımız uğrunda tökülən qanın hesabına Azərbaycanımız azad, Vətənimiz müstəqildir. Azərbaycan xalqı öz müdrik Lideri Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə müstəqilliyini əldə etmişdir. Xalqımız yaxşı bilir ki, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev siyasətini inamla davam etdirən hörmətli Prezidentimiz

İlham Əliyev cənabları daxili və xarici siyasəti nəticəsində ölkəmizi öndə gedən ölkələr sırasına çıxarmaqla xalqımızın və vətənimizin qarantı olduğunu əməli işi ilə isbat etmişdi.

T A R İ X

1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozmaq cəhdlərinə, keçmiş SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycanla bağlı apardığı qərəzli siyasətə, yerli rəhbərliyin xalqımızın mənafeyinə zidd mövqedə durmasına qarşı etiraz əlaməti olaraq küçələrə çıxmış dinc əhəliyə divan tutmaq məqsədilə Bakıya və respublikanın digər rayonlarına sovet hərbi hissələri yeridildi. Dinc əhəlinin kütləvi etiraz aksiyalarının ağır hərbi texnikanın köməyi ilə vəhşicəsinə dağıdılması tək cəmiyyətə süquta uğramaqda olan sovet siyasi sisteminin qorunması cəhdi kimi deyil, həm də azərbaycanlıların tarixi tor-

öz zəhmli ordusunun tankları, işıq saçan zəhərli güllələri, xüsusi təyinatlı hərbi dəstələri, pozuculuq-təxribat işlərini təşkil edən çevik qrupları ilə üzleşdi...

Bakıda fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsinə baxmayaraq, yanvarın 22-də Azərbaycan xalqı şəhidləri ilə vidalaşdı. Paytaxt matəm libası geyinmişdi. Respublikada 3 gün matəm elan olunmuşdu. Azərbaycanın bütün rayonlarında və Bakıda izdihamlı matəm mitinqləri keçirildi. Bakıda keçirilən matəm mərasimində bir milyondan çox insan iştirak edirdi. Bu Azərbaycan xalqının azadlıq səsi, haqq, ə d a l ə t, demokratiya və müstəqillik uğrunda mübarizə əzmi idi. 20 Yanvar faciəsi törədilən zaman Azərbaycan xalqı ağır iflic vəziyyətinə və i n f o r m a s i y a blokadasına salınmışdı, radio, televiziya susdurulmuş, onun enerji bloku silahlı hərbiçilər tərəfindən vəhşicəsinə partladılmış, mətbuatın nəşrinə qadağa qoyulmuşdu. Azərbaycan sakit və ölü bir dənizə bənzəyirdi. Xalq ağır və dəhşətli faciədən xəbərsiz idi. Görünməmiş qəddarlıqla keçirilən cəza tədbirləri nəticəsində heç bir günahı olmayan 133 dinc sakin öldürüldü, 744 nəfər yaralandı, 841 nəfər qanunsuz həbs olundu. Həlak olanların arasında qadınlar, uşaqlar və qocalar olmuşdur. Bu hadisə sovet rejiminin törətdiyi ən qanlı faciələrdən biri və dinc əhəliyə qarşı yönəlmiş vəhşi bir cinayət hadisəsi idi.

Xalqın bu ağır günlərində, yanvarın 21-də Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək, təşkil olunmuş yığıncaqda çıxış edərək, xalqla birgə olduğunu bildirdi, 20 Yanvar faciəsinə siyasi qiymət verdi, onun

hüquqa, demokratiyaya, humanizmə zidd olduğunu, mərkəzin və o zamankı respublika rəhbərlərinin günahı üzündən yol verilmiş kobud siyasi səhv olduğunu göstərdi. Bu tarixi çıxışın mətni dünyaya, respublikaya geniş əksədə vrdi. Xalqın qəlbində ümid çırağı yandı.

1993-cü ildə Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyevin yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra 20 Yanvar faciəsinin baş verməsinin səbəblərinin araşdırılması və onu törədənlərin məsuliyyətə cəlb olunması məsələsi istiqamətində mühüm addımlar atıldı. 20 Yanvar faciəsinin xalqımızın tarixində yeri və rolu, bu faciənin əbədləşdirilməsi və bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılması yönündə mühüm işlər görülmüşdür. Ümummilli liderin 1994-cü il yanvarın 5-də, 20 Yanvar faciəsinin 4-cü ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı verdiyi Fərmanda Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə faciəyə tam və əsaslandırılmış siyasi-hüquqi qiymət verilməsi tövsiyə olundu. Milli Məclis 1994-cü il martın 29-da 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilmiş faciəli hadisələr haqqında qərar qəbul etdi. Bununla da Prezident Heydər Əliyevin təşəbbüsü və təkidi nəticəsində 20 Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində hüquqi-siyasi qiymət verildi. Bakı şəhərinin ən hündür yerində yerləşən Şəhidlər Xiyabanında Azərbaycanın azadlığı uğrunda mübarizədə şəhid olanların xatirəsinə ucaldılmış möhtəşəm "Əbədi Məşəl" abidə-kompleksi də Ümummilli lider Böyük Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə tik-

ilmişdir.

Azərbaycan Prezidentinin 2000-ci il, yanvarın 17-də imzaladığı Fərmanla 1990-cı il 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olanlara "20 Yanvar Şəhidi" fəxri adı verilmişdir.

Bu gün Azərbaycan xalqı azadlıq uğrunda canlarını qurban edən şəhidlərimizin və cəsur Vətən övladlarının qəhrəmanlıq mübarizəsini cox boyuk hörmət və ehtiramla əziz tutur, onların igidliyini yüksək qiymətləndirir. Şəhidlərimizin qanı bahasına qazanılan, müstəqilliyimizi qanımızla və canımızla qorunmalı, Ümummilli liderimiz Böyük Heydər Əliyevin dediyi kimi, onu daimi, əbədi və dönməz etməliyik.

Bəli şəhidlərimiz qanları ilə Xalqımıza Şanlı tatix yazdılar, ŞANLI YANVAR-AZADLIQ DASTANI.

Tahir Suleyman

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Əvvəli ötən saylarımızda

Ə L A V Ə: Həmin günün sabahı ermənilərdən on dörd nəfər atlanıb şəhərdən kənarında yerləşən Yarma adlı yerə gəlir və müsəlmanların yolunu kəsir və onların gediş-gəlişinə mane olurlar. Müsəlmanlar əhvalatdan xəbərdar olan kimi bir neçə igid döyüşçü həmin yerə gələrək ermənilərin üstünə hücum edirlər. Ermənilər karıxıb hərəsi bir tərəfə qaçarkən onlardan üçünü öldürüb birini isə yaraladılar. Qaçanlar Qalaya gəlib erməniləri əhvalatdan xəbərdar etdilər. Dərhal qımdatların rəhbərliyi altında bir dəstə erməni Yel dəyirmanı adlanan qayanın üstünə gəldilər. Qayanın üstünə çıxıb durbinlə çay tərəfdən gələn müsəlmanları müşahidə etməyə başladılar. Axşama bir saat qalanda gördülər ki, bir fağır qoca müsəlman kişisi odun yüklənmiş atla gedir. Kişi oruc olduğuna görə atın quyruğundan tutub yavaş-yavaş addımlayırdı. Erməni quldurları qocanı güllə ilə vurub öldürdülər. At isə qaçıb yüklü halda kişinin evinə gəlir. Kişinin külfəti vəziyyəti belə gördükdə qorxuya düşüb tanış-bilişi köməyə çağırırdı. Onlar kişini axtarsalar da, artıq gecə düşdüyündən qaranlıqda onu tapa bilmədilər. Səhəri gün gedib onun meyidini tapdılar və bu haqda divana məlumat verdilər. Sonra isə kəfənə tutub dəfn etdilər. Həmin kişi Səfərəlinin oğlu Qulu dəllək idi. Mərhumun qar-daşı hamıya bildirdi ki, ermənilər o biçərəni öldürəndən sonra qarnını yırtıb, başını daşla əzib, qulağını kəsib aparmışdılar. Vay olsun bu növ tayfanın əhvalına ki, Allah-təalanın məxluquna nahaq yerə belə zümlər edib, dünyanı rahatsız qoyub özlərini də zəlil ediblər.

ERMƏNİ TAYFASINA NƏSİ-HƏTLƏR

Əvvəla, bu tayfadan (erməni) sual edirəm ki, bu qədər mərdüməzarlıq və nahəq qanlar tökməkdə, mülklərin və malların talan və tarac edilməsində və yanib xarabazarlığa çevrilməsində səbəb və mətləbiniz nədən ibarətdir?

Əgər məqsədiniz padşahlıq və kral olmaqdırsa, sizin bu təbiətinizlə və insafsızlığınızla heyhat ağla sığan şey deyil. Ağıllı və kamallı insanın sizin haqqınızda düşüncəsi belədir ki, belə səfeh hərəkətlərlə sizin tayfaya nəinki padşahlıq, heç koxalıq və kəndxudalıq da yaraşmır. Bu, dəfələrlə mötəbər dəlillərlə sübut olunmuşdur.

Birincisi budur ki, Allah-təala zalıma iqtidar və ixtiyar verməz. Əgər pişiyə qanad versəydi, quşların toxumunu yer üzündən kəsərdi. Hərgah dəvəyə və filə qanad versəydi, tamam damlar dağılardı.

İkincisi, özünü məlumdur ki, bundan əvvəl erməni tayfası çox idi. İlan kimi çölü yumşaq, içi zəhri-hələhil olduğundan, basdığı kəsdiyindən, mürüvvətsizlikdə həddini keçdiyindən və başqa xalqlara rəhm etmədiyindən, o qədər belə insafsızlıq və zümlərlərlə məşğul olduqlarından hansı millətin əlinə düşürdülərsə, əməllərinizə görə onlara layiqli cəza verirdilər.

Ə L A V Ə: Bir mötəbər ziyalı mənə danışdı ki, Almanyanın dövlət xadimi və alimi mənə dedi ki, ermənilər ki, bu

cür yol tutub, çox tezliklə dünyanın üzündən yox olub, onlardan bir əsər-əlamət qalmayacaqdır. Siz (ermənilər)

Mir Möhsün Nəvvab

Allah-təalaya dua edin ki, sizlərə rəhmli və insafli ürək, xoş niyyət, fitnə-fəsadlardan uzaq, gözəl əməllər qismət edərək, xasiyyətinizi dəyişdirsin və pis əməllərdən çəkindsin. Bəlkə, bu zaman insanlığa layiq sifətlər əldə edəsiniz. Yoxsa siz bu vəhşi təbiət və qəddarlıqla, beş-altı şahı banklara toplamaqla, fəqir-füqəranı aldadıb zorla onlardan beş-üç şahı qopardıb cibinizi doldurmaqla, biğınızı burub başınıza papaq qoymaqla və çiyinizə yapıncı salmaqla padşah olmaq mümkün deyil. Nahaq qanlar töküüb namərdliklə qəflətən insan məxluqunu öldürüb, burun-qulağını kəsib, başına nal çalmaqla və başqa növ vəhşiliklə böyük olmaq mümkün deyildir. Belə qəddar və vəhşi adamlar nəinki böyük olmaz, əksinə, o həmişə zəlil və bütün məxluqatın ayaqaltısı olar. Siz xalqınız içərisində əkdiniz qəddarlıq toxumunun tezliklə barını görecəksiniz. Bununla siz başqaları üçün qazdığınız quyuya, yəqin edin ki, özünüz düşəcəksiniz.

**Bir ağacın ki, meyvəsi zülm ola,
Bir gün onun gövdəsinə balta çalacaqlar.**

T Ə M S İ L: Bir dəvəyə sahibi həmişə duz yükləyib gətirib şəhərdə satarmış. Dəvə duz yükü daşımaqdan çox zəifləyirmiş. Bir gün bir tülkü ona deyir ki, əgər yükünün yüngül olmağını istəyirsənsə, sudan gedəndə bir bəhanə ilə çayın içində yat. Gör onda necə olacaqdır. Sabahısı gün dəvənin sahibi yenə ona duz yükləyib şəhərə tərəf yola düşdü. Çaydan keçəndə dəvə bəhanə ilə suyun içində yatdı. Duza su deydiyindən şəhərə gedənə kimi yarı oldu. Yəni, su ilə əriyib yerə töküldü. Sahibi bunu görcək sabahısı gün dəvəyə keçə və yun yüklədi. Dəvə öz hiyləsindən şadlandı. Elə ki, gəldilər çayın kənarına, oradan keçərkən dəvə yenə suda yatdı. Keçə və yun islandıq-

dan sonra ağırlaşdı. Keçə və yunun ağırlığı on batman idisə, su deydikdən sonra iyirmi batman oldu. Dəvə yükü apara bilmədiyindən yığıldı. Sahibi dəvəni o qədər vurdu ki, dəvə axırda öldü.

Qərək, ermənilərin belə nahaq qanlara bais olmaları, qəddarlığa və mürüvvətsizliyə yol vermələri axırda onların özlərini məhv edəcəkdir. Məgər bunların içərisində idraklı, gələcəyi gören və allahdan qorxanları yoxmudur ki, uzaqgörənlik edib bu fitnə-fəsadlara bais olan və özlərinin xeyrindən ötrü ələmi xəsarətə düşər edənələrə öyüd-nəsihət verib onları düzgün yola qaytaralar. Bircə bunlardan sual edən yoxdur ki, ay ermənilər, vilayətdə alış-verişlə məşğul olduğunuz, zavod və karxanalar işlədiyiniz, pul və malınız əlinizdə, çoxunuz milyonçu olduğunuz halda və bir kimsənin sizə gözünün üstündə qaşın var demədiyi bir vaxtda Qafqaz vilayətinə saldıığınız bu fitnə-fəsadlar nə üçündür?

Padşah və böyükler yanında hörmətiniz olduğu, sözlünüz eşidildiği və xadimələrlə birlikdə gözəl-gözəl imarətləriniz olduğu və fəhlələr qabağınızda səf-səf durduğu halda, bu nə tüğyan idi ki, bu vilayətə saldınız? Bir para cibkəsənlərin sözü ilə özünüzü və əhli-əyallarınızı min dürlü bərabər dünya edərək əli qoynunda zar və giryan qoyub, özünüzlə bərabər dünya əhlini də tamam narahat edib, dərdü qəm dəryasına qər qələmisiniz.

Ayrı-ayrı şəhərlərdə və kəndlərdə ermənilərin bais olduğu fitnə-fəsadlar nəticəsində nahaq qanlar tökülmüş, hesabsız dərəcədə mallar talan və

döşəklərdə yatmaq istəməyən şəxslər indi bir köhnə paltonun içində üryan və zaru giryan qalıb. Övrət-uşaqlar, tanınmış adamlar yuvası dağılmış, evləri və imarətləri tar-mar edilərək yandırıldığından tərk-i vətən olub, külfətli və külfətsiz başqa vilayətlərə getməyə məcbur olmuş və onlardan bir çoxu səfil həyat keçirməyə məcbur olmuşdur.

Mən bilmirəm fitnə-fəsad törədib xalqı qırğına verən bu erməni quldurları o dünyada sorğu-sual zamanı adil Allaha nə cavab verəcəklər.

Bu qədər zülm, sitəmkarlıq, insafsızlıq və özbaşınalıqla bu əyalətdə bayrağınızı qaldırmaq istəyirsiniz. Lakin ona nail olmayacaqsınız. Bəli, o padşahlıq bayrağı ucalarsa, əvvəl onun altına başı-gözü mismarlanmış, burnu-qulağı kəsilmiş, başları daş və çəkiclə əzilmiş, bədənleri zülm odu ilə odlandırılmış şəxslərin övladları gəlib sizdən sorğu—sual edəcəkdir. Bunu yəqin bilin ki, bu zümlərin əvəzi çox tezliklə onu törədənərdən çıxılacaq. Allah-təala da bu zümləri törədənələrə rəhm etməyəcəkdir. Əlbəttə, bu zümləri edən quldurlardan tezliklə bu dünyada qisas alınacaq və axirətdə də onun cəzasını çəkəcəklər.

İBRƏTAMİZ ƏHVALAT

Bir gün mən (M. M. Nəvvab) bazardan keçərkən gördüm ki, xalq yığışib nəyəsə tamaşa edirlər. Yaxınlaşıb baxanda gördüm ki, Əbdül adlı bir kişi tələ ilə üç-dörd siçan tutub, yanına da bir şüşə neft qoyub, siçanların üstünə neft tökərək bir—bir yandırır buraxırdı. Siçan od tutan kimi bərk qaçmağa başlayır və o daha da alovlanırdı. Bir az o yan-bu yana qaçdıqdan sonra yığılıb yanırı. Mən bunu görəndə əsəbiləşib o kişiye dedim ki, ay kişi, bu nə insafsız işdir ki, sən tutursan? Allahın məxluquna zülm edərək od vurub yandırırısan. Belə iş etmə ki, Allah-təalaya xoş gəlməz. Və bu zümlərin cəzasını tezliklə verər. Siçanları yandıran kişi mənə dedi ki, onlar mənim torbamı deşib zərər vurublar. Mən də gərək əvəzində bunları yandıram. Bundan sonra mən Əbdül kişidən ayrılıb evimə getdim.

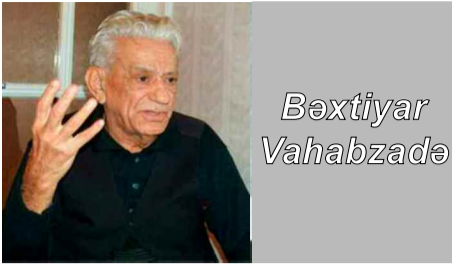
Bu əhvalatdan bir neçə gün keçdikdən sonra siçanları yandıran Əbdül kişi bir şəxsə barıt satdığı zaman manqaldan bir qığılcım barıt torbasına düşür. Bir batmana qədər barıt od düşən kimi gurultu ilə böyük partlayış olub, dükandakı bütün malların hamısını havaya sovrur. Bu partlayışdan Əbdülün özü də od tutaraq siçanlar qaça-qaça yandırdığı kimi, o da qaça-qaça yanib həlak oldu. Onunla bərabər, iki nəfər də yanmışdı. Lakin onları ölümdən xilas etmək mümkün oldu. Əbdül kişinin həm özü öldü, həm də dükanı ilə bütün malları yanib məhv oldu.

Qərək, bu nəsihetimiz sözlərdən məqsəd odur ki, bəlkə, erməni tayfasının bir-iki nəfərinin qəlbine insaf nuru yol tapa, şeytan əməllərinə qulluq edən kəslərə nəsihət verib, onları tutduqları qeyri-bəşəri əməllərdən çəkindirə. Bəlkə, bundan sonra gördükləri bu əməllərin peşmançılığını çəkməyələr.

Ardı var

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman

Bəxtiyar
Vahabzadə

Şəhidlər

Qatil gülləsinə qurban gedirən,
Gözünü sabaha dikdi Şəhidlər.
Üçrəngli bayrağı öz qanlarıyla,
Vətən torpağına çəkdi Şəhidlər...

Zalım öyünməsin zülmələriylə,
Min bir böhtanıylə, min bir şəriylə.
Həqiqət uğrunda ölümləriylə,
Ölümü kamına çəkdi Şəhidlər...

O şənbə gecəsi, o qətl günü,-
Mümkünə döndərdik çox namümkünü,
Xalqın qəlbindəki qorxu mülkünü,
O gecə dağıdıb sökdü Şəhidlər...

Tarixi yaşadıb diləyimizdə,
Bir yumruğa döndük o gecə bizdə.
Yıxıb köləliyi üreyimizdə
Cəsəət mülkünü tikdi Şəhidlər...

Onlar susdurulan haqqı dindirər,
Qaraca torpağı qiymətləndirər.
Donan vicdanları qeyrətləndirər,
Axı, el qeyrəti çəkdi Şəhidlər...

Bilirik, bu bəla nə ilkidi, nə son,
Ölürkən uğrunda bu Ana yurdun.
Quzu cildindəki o qoca qurdun,
Doğru, düz cildini çəkdi Şəhidlər...

Dözdü hər zillətə, dözdü hər şeyə,
"Dünyada mənimdə haqqım var" ,- deyə
Kütləni xalq edən müqaviləyə,
Qanıyla qolunu çəkdi Şəhidlər...

İnsan insan olur öz hünəriylə.
Millət, millət olur xeyri, şəriylə,
Torpağın bağına cəsədləriylə,
Azadlıq tumunu əkdik Şəhidlər.
ALLAH bütün Şəhidlərə Rəhmət eləsin...!!!

«20 YANVAR MÜSTƏQİLLİYİMİZİN
ŞƏHİDLİK ZİRVƏSİDİR»

20 Yanvar Azərbaycan vətəndaşının yaddaşına müstəqilliyin qazanılması uğrunda mübarizənin zirvəsi kimi əbədi həkk olunmuş bir tarixdir. Məhz bu tarixdə, 1988-ci ildən başlamış xalq hərəkatı özünün kulminasiya nöqtəsinə çatdı və Azərbaycanın yüzlərlə qəhrəman oğulları bu yolda, azadlıq və müstəqillik uğrunda şəhid olaraq gələcək nəsillərə istiqlalıyyət və azadlıq bəxş etdilər.

Bəli, 20 Yanvar gecəsində minlərlə Azərbaycan övladını meydanlara, silahlı rus qəsbkarlarının qarşısına çıxaran qəlbələrində gəzdirdikləri doğma torpağın bütövlüyü, toxunulmazlığı və azadlıq arzusu idi. Bu faciə bizə müqəddəs bir and yeri miras qoydu. Doğma Bakımızın Dağüstü parkı kimi tanınan məkan Şəhidlər Xiyabanına döndü.

Azərbaycan xalqı şəhidlik zirvəsinə ucalan oğul və qızlarını hər an hədsiz ehtiramla yad edir və daim yad edəcəkdir. İndi hər bir azərbaycanlı lazım gələndə 20 Yanvar şəhidlərinin getdiyi şərəfli yolu təkrarlamağa hazırdır. Müstəqil dövlətimizin və dövlətçiliyimizin qarantı da, məhz milli qururunu, vətəndaşlıq qeyrətini hər şeydən üstün tutan belə oğulların varlığıdır.

Ulu öndər 20 Yanvar hadisələrinə ilk

dünyaya gətirən anadırsa, onu müqəddəsliyə bağlayan vasitə Vətən torpağıdır. Çünki ana öz övladını onun özü üçün də müqəddəs olan Vətən torpağında dünyaya gətirir. Vətən bizim şöhrətimiz, qeyrətimiz, ulviyyətimizdir. İnsan üçün ən ümdə olanı Vətən torpağının azadlığı və toxunulmazlığıdır. Azadlıq heç kimə xoşluqla verilmir. Azadlıq qanla, canla qazanılır, qorunur və gələcək nəsillərə əmanət verilir. Azərbaycan xalqı da əsrlərlə azadlıq uğrunda çarpışmış, istiqlal naminə mübarizə aparmışdır.

Azərbaycan bizə ulu babalarımızın müqəddəs əmanəti, ərmağanıdır. Bu torpağın hər bir qarışı ölüm-dirim çarpışmalarında şəhid olmuş ata-babalarımızın qanından yoğrulmuşdur. Odur ki, bu gün damarlarında ulu babalarımızın qanı axan hər bir azərbaycanlı torpağını, azadlığını qanları, canları bahasına qorumağa hazırdır. Ulu öndərin layiqli davamçısı, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Azərbaycan ordusunun daha da qüdrətlənməsi, ən müasir döyüş silahları ilə təchiz edilməsi üçün həyata keçirdiyi siyasətin nəticəsidir ki, bu gün Milli Ordumuz düşmənin hər hansı bir təcavüzünə layiqincə cavab verməyə qadirdir.

İnanıram ki, biz, şəhidlərin ruhunu

Qanlı Yanvar

siyasi qiymət verərək bu faciəni törədənlərin kimliyini dünya ictimaiyyətinə çatdırdı. O ağır günlərdə xalqı ilə həmrəy oldu, xalqın sınımış inamını özünə qaytardı. İnsan üçün ən müqəddəs şəxs onu

sevindirəcək, onların səpdigi azadlıq toxumunun cücərtilərini göyərdəcək, Qarabağ torpağını, eləcə də işğal altında olan bütün torpaqlarımızı düşməndən azad edəcək, şəhidlərimizin qisasını ala-

Tariyel
Cəlil

cağıq. Azərbaycanı bir daha dünyaya layiqincə tanıdacağıq.

YATMA OYAN, QALX
AYAĞA, MİLLƏT OY

Vətənimiz parçalanıb dağıldı,
Dərd içindən dərd gücərib doğuldu.
Həyatımız başdan- başa nağıldı,
Vətən dağı dərd boxçamdı aman oy,
Bizə yaman qənim oldu zaman oy.

Xocalıdan axan qanlar silinmir,
Cəbrayılın harda qalıb bilinmir,
Qubadlımın Nəbi nəslə görünür,
Cavanşirim, Qoç Koroğlum, Nəbim oy,
Görən yoxmu, indi belə əmim oy.

Fizuli, Zəngilan, Cəbrayıl hanı,
Görən kim siləcək tökülən qanı.
Ey millət özünü, özünü tanı,
Yatma oyan, qalx ayağa millət oy,
Bəsdə yetər çəkdiyimiz zillət oy.

Ağdamın ağ bəxdi qaraya döndü,
Günahsız Vətənin ocağı söndü,
Qürurlu millətin qururu sındı,
Allah, yoxmu bu dərdlərə çaran oy,
Haqsız yara, sının yaran, yaran oy.

Ümüdümüz günü-gündən nazilir,
Kür Araza həsrət-həsrət süzülür.
Heç bilmirəm bu dərd necə dözümlür,
Yüz illərlə qan gölündə üzdüy oy,
Axı niyə bu dərdlərə dözdüy oy.

Düşmənlərin niyə başı əzilmir,
Kədərdə badəsinə sevinc süzülür,
Dərdin düyçəsindən həsrət çözümlür,
Dərələydim, çözülməyən düyçəm oy,
Təbrizim oy, Zəngəzurum, Göyçəm oy.

Dərdin xırmanında üyünür dənim,
Dünyanı bürüdü dumanım, çənim.
Cəliləm, taftanır şərəfim, mənim,
Dəlidağda elsiz qalan daşam oy,
Qanadları dibdən sınımış quşam oy,
Laçınım oy, Kəbəcərim, Şuşam oy!

QƏRƏNFİL YAĞIŞI

20 yanvar 1990-cl il tarixdi,o qanlı şənbə günündə meydanlar,səkilər,yollar hamısı qırmızı qərənfillərlə örtülmüşdür.Bakı küçələrində yağan qərənfil yağışından yerə ayaq qoymaq mümkün deyildi...Bütün Bakı qərənfil yağışına qər q olmuşdu.Bu əsil möcüzə idi. Dünyanın yeni möcüzəsi! Dünyanın dərd dolu qərənfil yağışı möcüzəsi.

Allah, hardan yağdı belə bir yağış?
Al qana bürüdü bütün hər yeri.
Allah,hardan gəldi elə bu qarğış?
Dünya görməmişgi bu dərdi-səri.

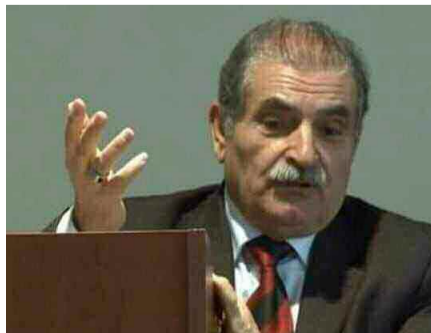
Yağdı səkiləri,yağdı yollara,
Qərənfil altında yanırıdı hər yan.
Çiçək yağışından,gül yağışından
Yağdıqca,alışıb yanırıdı insan...

Yağdırıb göylərdən qərənfilləri,
Nə bəla gətirdi bizlərə bu qış!
Yer üzü Adəmlə Həvvadan bəri,
Hələ görməmişdi belə bir"yağış"...

Ellərin əkdigi al Qərənfillər,
Əllərdə od tutub yanırıdı bu gün.
Həvəslə görüşə dərilən güllər,
Şəhidlər üstünə yağırıdı bu gün...

Könüllər oxşayan gül ikən bir vaxt,
Bu gün leysan olub yağdı qərənfil.
O qəder yağdı ki,sel olub,Allah,
Qanlı məzarlara axdı qərənfil!..

Bu yağış beləcə bir yağış idi,
Bu yağış ah-nalə,bir qarğış idi...
Yer üzü görmsin belə qanlı qış,
Göy belə gurlayıb-çaxmasın heç vaxt.
Yağsın yer üzünə nur yayan yağış,
'Qərənfil yağışı'yağmasın heç vaxt!

MÜR VƏT QƏDİMOĞLU HƏKƏRİ

20 YANVAR

Qanlı yanvar günündə.
20 yanvar günündə...

Gözlənilməz bir gecədə,
Qətlə eledilər.
Kiçik böyük demədən,
Tank tufənlə əzdilər.

Vəhşicə oldu bunlar,
İnsanları vurdular,
Çox canları yaxdılar,
20 yanvar günündə.

Dəhşətli bir gecəydi,
Qanlıydı, faciyyəydi.
Bunlar əsl vəhşiydi,
20 yanvar günündə.

İgid övladlarımız,
Bacı-qardaşlarımız
Dirənibdi xalqımız
20 yanvar günündə.

Onurlu savaş verdik,
Zülmə boyun əymədik,
Onurumuzu qoruduk,

Qeyd:bu şeiri indicə yazdım, ALLAH cəmi şəhidlərimizə rəhmət eləsin Amin.

Fəsih Alovlu

“Diplomat” qəzetinin arxivindən

1947-ci ildə kürd xalqının qəhrəman oğlu Molla Mustafa Bərzani 504 Peşmərqəsi ilə Azərbaycan pənah gətirmişdir

Qəhrəman kürd xalqı hər zaman dar gündə Azərbaycan xalqına arxa və dayaq olmuşdur

Əmrəl Ləhrudi

Müsahibim 1946-cı ildə Pişəvəri ilə birlikdə Azərbaycana gələn, hazırda ADF-si MK-sının sədri Əmrəl bəy Ləhrudidir.

-Əmrəl müəllim, xahiş edirik Molla Mustafa Barzani haqqında xatirələrinizi danışsınız.

-Molla Mustafa Barzaninin qəhrəmanlığı haqqında, istər o tayda, istərsə də bu tayda çox eşitməmişdim. O, bütün döyüşlərdən qalib çıxırdı, çünki onun peşmərqələri könlü onu qoşulmuşdular və hamısı da çalışırdı ki, ondan qabaq döyüş meydanına atılsın. Onların bu cür döyüş taktikası hər zaman düşməni qaçmağa məcbur edirdi. Peşmərqələr ölümü özlərinə şərəf bilirdilər.

SSRİ-nin xəyanətindən sonra Pişəvəri Molla Mustafa Barzanini eşitmədi Bakıya gəldi və gəlidi gündən də gəlməyinə peşman olmuşdu. Geri qayıtmaq planı üzərində işləyib partizan hərəkatı başlatmaq istəyirdi. Ona görə Mahabada adam göndərdi. Lakin, gec idi. Molla Mustafa Barzani 1947-ci ildə Təbrizdə olan Sovet konsulxanasına müraciət edir, silahlı mübarizəsini davam etdirmək üçün məsləhətləşmələr aparır. Səfirin müavini -vitse konsul Nuriyev məsləhət görür ki, iş-ışdən keçib, daha silahlı mübarizə vaxtı deyil, bu məsələnin üzərindən keçməyə çalışsın. Bu xatirəni mənə konsulxanada Molla Mustafa Barzani ilə görüşən bir yoldaş söyləmişdi. Molla Mustafa Barzani çox çətinliklərlə rastlaşmışdı. İran Kürdüstanından İraq Kürdüstanına, İraq Kürdüstanından Türkiyə Kürdüstanına, oradan da yenə İran Kürdüstanına keçmiş və Araz çayını keçib Naxçıvana gəlir. Orada onu çox gözəl və səmimi qarşılayırlar, yer verirlər. Bir neçə gündən sonra peşmərqələri ilə birlikdə Bakıya gətirirlər. Bir müddədən sonra onları Özbəkistana göndərirlər.

Bakıda olarkən, onun dostu Qulam Danişkan Molla Mustafa Barzani haqqında gözəl xatirələr söyləyirdi. Bir xatirəsində o deyirdi:

Bir gün Mir Cəfər Bağırov hamımızı qonaq çağırırdı. Molla Mustafa Barzani də həmin qon-

aqlıqda iştirak edirdi. Masanın üstünə hər cür ləziz xörəklər düzülürdü. Hamı yeməyə başladı, Molla Mustafa Barzani isə əlini yeməyə uzatmadı. Bunu gören Mir Cəfər Bağırov soruşdu ki, bu gözəl xörəklərdən nə üçün yemirsən?

Molla Mustafa Barzani cavab verir ki, peşmərqələri azuqə sardan çətinlik çəkirlər, onların rahatlığı olmadan mən yemək yeyə bilmərəm, yemək boğazımdan keçməz.

Qulam Yəhya deyirdi ki, həmin günü bütün azuqələrdən hazırlayıb peşmərqələrə apardılar. Molla Mustafa Barzaninin o hərəkatına görə bütün peşmərqələri geyim-keçimlə də təmin etdilər. Molla Mustafa Barzaninin mərdliyi, kişiliyi, qəhrəmanlığı gözümün qabağındadır. Öz gördüklərimdən başqa Qulam Yəhya da onun haqqında çox əhəmiyyətli xatirələr söyləyirdi.

-Əmrəl müəllim, Qulam Yəhya kim idi?

-Qulam Yəhya Zəncan cəbhəsinin danışkanı idi. 1945-ci ildə Azərbaycan Demokratik Fırqəsi MK-nın üzvü idi. Hərbi nazirin müavini sayılırdı. Zəncan cəbhəsinin komandanı, fərmandarı idi. İran qoşunlarında Zülfüqari bandasının dəstələri ilə vuruşurdu, bir addım da geri çəkilmirdi. O da Molla Mustafa Barzani kimi qorxmaz, qəhrəman,

ikinci mərtəbəsində dərslər keçirdik. Tənəffüsə çıxanda gördüm ki, Molla Mustafa Barzani dəhlizin o biri başında durub. Onun qəhrəmanlığı haqqında o qədər danışmışdılar ki, gören kimi tanıdım. Əlində uzun bir qəlyan var idi, onu tüstüləyirdi. Molla Mustafa Barzani tək oxuyurdu, onunla fərdi qaydada məşğul olurdular. Müəllim və dilmancı onunla tək bir otaqda bütün fənlər üzrə dərslər keçirdilər. Bir tələbə olaraq onu hər tərəfli bir diplomat kimi hazırlayırdılar. Üç il biz partiya məktəbində oxuduq.

- Əmrəl müəllim, bu üç ildə dəyərli bir xatirə yadınızda qalıbmı?

-Birinci əsas xatirəm odur ki, Molla Mustafa Barzani hər gün dərslərdən sonra saat 4-5-də Moskvanın Qorki küçəsi ilə paralel bir küçə vardı, o küçə ilə 4-5-saat piyada gəzərdi və bir böyük dürbin də həmişə çiyində olardı. Bir dəfə biz ondan soruşduq ki, bir belə piyada gəzirsən, bəs dürbin nəyinə lazımdır? O, dedi ki, dürbin mənə cəbhə yoldaşımıdır, ona görə də onu hər zaman özümə gəzdirirəm. Piyada gəzməyimin səbəbi də odur ki, mən mütləq Kürdüstan dağlarına gedib inqilabi mübarizəni davam etdirəcəyəm. Bu dürbin də o mübarizədə əvvəlcə olduğu kimi indi də yaxın köməkçim olacaqdır. Gəzməyim

şeylə təmin olunmuş bir ev idi. Çarpayı qoyulmamışdı, çünki dərslər olardı. Ona görə də tətixan yox idi. Yerə xalı-xalça döşənmişdi. Hamı uzanıb onun üstündə

Moskvadan Praqaya, oradan da bir-başə Dəməşqə, Dəməşqdən isə Bağdada gedir. Onu Əbdülkərim Qasimi özü çox dəbdəbə ilə qarşılayır, ona bir qəsr verir. Molla

Molla Mustafa Barzani

yatardı. Peşmərqələrdən 10-15 nəfər partiya məktəbində oxuyurdular. Onların hamısı cavan oğlanlar idilər. Onlardan çoxu həmin məktəbdə dərslər deyən cavan qızlarla evləndilər. Əbdülkərim

Mustafa Barzani ailəsi ilə o qəsrə yaşamağa başlayır. O, 1963-cü ilə qədər Ə. Qasiminin müşaviri olur. 1963-cü ildə Ə. Qasimiyə qarşı general Arif qardaşları üsyan qaldırırlar və hakimiyyəti ələ alırlar. Onlar kürd xalqına qarşı da çıxırlar. Ona görə də Molla Mustafa Barzani ətrafı ilə birlikdə dağlara çəkilir, Kürdüstanda öz iqtisadi bəqərələr edir. Bu mənim eşitdiyim və bildiyim dəqiq məlumatlardır.

Moskvada oxuyan peşmərqələrdən birinin adı dəqiq yadımdadır, adı Əli idi. O, şəkil çəkən idi. Bütün ləvazimatı var idi. Mən də bir fotoaparət aldım. Əli bu işdə mənə yardımçı oldu. O vaxtan mən də həvəskar oldum.

Onların indi harada olmasından, yaşayıb-yaşamamasından xəbərim yoxdur. Əgər sağ-salamatdırlarsa buradan onlara salam söyləyirəm. Molla Mustafa Barzani doğrudan da Kürdüstana gəldi və dünyasını dəyişən günə qədər mübarizəsini davam etdirdi və mən çox şadam ki, oğlu Məsud Barzani cənabları onun mübarizəsini davam etdirdi və ölməz Molla Mustafa Barzaninin arzularını həyata keçirdi. Bu müqəddəs işdə onlara, kürd xalqına böyük müvəffəqiyyətlər arzulayıram.

Sağlıq olsun, qismət olsa o böyük şəxsiyyətin qəbrini ziyarət etməyə və Məsud Barzani cənablarını görmək, xatirələrini onunla bölüşmək istəyirəm. Mən, bütün Kürdüstan xalqına səmimi salamlarımı göndərirəm.

Əmrəl Ləhrudi faramızda olmasa da xatirələri hər zaman bizimlədir.

**Müsahibəni apardılar:
Tahir SÜLEYMAN**

sözünün üstündə duran adam idi. İrandan gələn mühacirləri yerləşdirmək ona həvalə edilmişdi. Azərbaycanın 30 rayonunda mühacirlər yerləşdirilmişdir. Bu iş bilavasitə bir il çəkdi. 1959-cu ildə Azərbaycan Demokratik Fırqəsinin sədri seçildi, 1985-ci ilə qədər o vəzifədə qaldı, sonra dünyasını dəyişdi. Mən Gəncədə olduğum üçün Molla Mustafa Barzanini Bakıda görə bilmədim. Onu ancaq 1955-ci ildə Moskvada Partiya Məktəbində gördüm. Məni və Muxtar Dədəqani adında bir firqə kadrosunu firqə göndərmişdi, orada oxuyurdun. Məktəbimiz Minsk meydanına yaxın yerdə yerləşirdi. Biz məktəbin

isə ona görədir ki, burada ayaqlarım tutulmasın, dağlarda düşməne qarşı döyüşən zaman titrəməsin, qüvvədən düşməsin, möhkəm olsun. İkinci xatirəm odur ki, Minski küçəsində ona 6 otaqlı bir ev vermişdilər. Demək olar ki, o ev Molla Mustafa Barzaninin müsafirxanası idi. Daşkənddən və başqa yerlərdən gələn peşmərqələr həmin o evdə yeyib-ıçər, deyib-gülər, yatardılar. Qruplar bir-birini əvəz edərdi. Molla Mustafa Barzani daimi onlarla birlikdə olardı. O, həyatını onlarsız təsəvvür etməzdi. Mən özüm də bir neçə dəfə o evə getmiş, onlarla birlikdə olmuşdum. Çox gözəl, hər

Qasiminin dövlət çevrilişindən sonra Bəsrədən böyük bir gəmi göndərdilər, İraqdan mühacir düşmüş peşmərqələri geri dövət etdilər. Onlar gedən zaman evləndikləri qadınları da özləriylə bərabər apardılar.

-Hansı yol ilə getdilər?

-Onlar Qara dənizdən çıxdılar Aralıq dənizinə, oradan Oman dənizi ilə Bəsrə körfəzinə getdilər.

- O zaman İraq rəhbəri kim idi?

-Əbdülkərim Qasimi idi. O 1958-ci ildə Molla Mustafa Barzanini birbaşə İraqa dövət etdi. Sovet hökuməti Molla Mustafa Barzaniyə xüsusi təyyarə verdi. O,

Bugün, Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti'nin 78'nci kuruluş yıl dönümü!

Mahabad Kürdistan Cumhuriyeti, 78 yıl önce bugün, 22 Ocak 1946'da Rojhilat'ın Mahabad kentindeki Çarçıra Mey-

danı'nda yapılan açıklama ile ilan edildi.

Bugün, 1946 yılında Doğu Kürdistan'ın Mahabad kentinde Qazî Mihemed tarafından kurulan ve 1947 yılından yıkılan Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 77'nci yıl dönümü.

Mahabad Kürt Cumhuriyeti, 22.01.1946'da Qazî Mihemed tarafından, 20 bine yakın kişinin katılımı ile Çarçıra Meydanı'nda ilan edilmişti.

11 aylık kısa bir zamana rağmen Mahabad Kürt Cumhuriyeti Kürdistan tarihinde önemli bir kesiti oluşturuyor.

Kürt Cumhuriyeti, Çarçıra Meydanı'nda Kürdistan'ın dört

parçasından da temsilciler hazır bulunduğu bir anda ilan edildi.

1942 yılında Komala Jiawawewey Kürdistan (Kürdis-

tan'ın Dirilişi) kurulur. Komala, Doğu Kürdistan dışında Güney Kürdistan'da Musul, Kerkük, Erbil, Süleymaniye, Rewanduz ve Şaqlawa'da da faaliyet yürütmeye başlar.

Komala 1945 yılında Mahabad bölgesinde kendini resmen ilan eder. Mahabad bölgesinin sevilen kişiliklerinden Qazi (Kadı) Muhammed, Komala'nın üyeliğine kabul edilir. Süreç içerisinde, Qazi Muhammed, Komala'nın liderliğine seçilir. Qazi Muhammed, ilerleyen dönemlerde Kürdistan Demokrat Partisini kurar.

"Mahabad Kürt Cumhuriyeti kuruldu"

Kasım 1945'te Sovyetlerin teşvik ve desteğiyle İran'da önce Azarbaycan Hükümeti kuruldu. Çok geçmeden, 22 Ocak 1946'da Mahabad'da Çarçıra Meydanı'nda Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşu Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği garantörlüğünde ilan edildi. On üç üyeli Bakanlar Kurulu oluşturuldu. Qazi Mihemed Cumhurbaşkanı seçildi. Kürdistan Parlamentosu'nda ise 30 milletvekili seçildi.

Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin başkenti Mahabad kenti olarak belirlendi. Kürdistan Cumhuriyeti, 11 aylık ömrüne rağmen farklı alanlarda büyük kazanımlar elde ederek, Peşmerge ismi, Kürdistan bayrağı, milli marş Ey Reqîb gibi manevi değerleri, Kürdistan'ın dört parçasına miras olarak bıraktı. 20 bin Kürdistan temsilcisinin daha sonra Kürdistan gazetesinin 8'inci sayısında yayımlanan bildirisinde, Cumhuriyet yöneticilerinden şu taleplerde bulunuldu: Kürtlerin yaşadığı her yerde bağımsızlık ilan edilsin, Şura Meclisi seçimleri yapılsın, Kürdistan Ulusal Hükümeti, bakanlık ve gerekli kurumlar kurulsun, Kürdistan Ulusal Silahlı Kuvvetleri, komşu ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkiler kurulsun, Azerbaycan hükümetiyle güçlü ilişkiler kurulsun. **PeyamaKurd**

Reuters: 4 berpirsên Pasdaren Îranê di erîşa li ser Şamê de hatin kuştin

Ajansa nûçeyan "Reuters" ragihand, 4 berpirsên pasdarên Îranê îro di encama êrişeke asmanî ya Îsraîlê de li ser avahiyekê li Şamê de hatin kuştin.

Reuters li ser zarê ku bi "jêderê di hevpeymanîya herêmî ya alîgirên Sûriyê de"

binav kir, ragihand ku êrişê Îsraîlî civîneke berpirsên Pasdarên Îranê û rêberên milîsên Îraqî yên girêdayî Tehranê, kiriye armanç.

Herwiha aşkere kir jî, di nav kuştîyan de "Ebû Muntezir" serkirdeyekî milîsên Îraqî yên ser bi Îranê ve û berpirsê

îstixbarata Feyleqa Qudsê li Sûriyê "Hac Sadiq" hene.

Ji aliyê xwe ve, Supaya Pasdaren Îranê li ser hejmara xwe ya "Telegram" piştrast kir, 2 şewirmendên leşkerî yên pilebilind di êrişê Îsraîlê de li ser avahiyekê taxa Mezze a Şamê de hatin kuştin.

Pêştir Ajansa hikûmeta Sûriyê "SANA" gotibû, Îsraîlê avahiyekê niştetihbûnê li taxa Mezze a li Şamê armanckirin û egerek mezin heye ku êriş jî aliyê Îsraîlê ve hatine kirin.

Ji aliyê xwe ve, Rewangeha Sûrî ya Mafên Mirov belav kir jî, avahiyek li taxa Mezze Vêlat a Rojav li Şamê bi mûşekê hat armanckirin û di encamê de, 5 kes hatin kuştin.

Rojava: Jiber êrişan 3 hezar û 190 gund bê elektrîk mane

Ji ber topbaran û bombebaranên Tirkiyeyê, li Rojavayê Kurdistanê 3 hezar û 190 gund bê elektrîk mane. Hevserokê Ofîsa Enerjiyê ya Cizîra Rojavayê Kurdistanê Ekrem

Silêman ragihand ku ji ber êrişên artêşa Tirkiyeyê û bombebaranên li ser jêrxana Rojavayê Kurdistanê, 3 hezar û 190 gund bê elektrîk mane. Li gorî zanyariyên ku ji aliyê Ofîsê

ve hatine belavkirin, artêşa Tirkiyeyê li Dirbêsiyê, Tirbepiyê, Amûdê û Qamişloyê santralên karebayê bombebaran kirine û ev satral bi temamî jî kar ketine. Gundên ku elektrîka wan qut bûye, girêdayî Dêrik, Girkê Legê, Rîmêlan, Çilaxa, Tirbepiyê, Qamişlo, Amûdê, Til Koçer, Til Hemîs, Eyn Îsa û Kobaniyê ne.

Ji ber bombebaranên artêşa Tirkiyeyê û qutbûna elektrîkê, bîrên avê yên li devera Cizîrê ya Rojavayê Kurdistanê jî rawestiyane û av nayê derxistin.

Li gorî zanyariyan, ji ber qutbûna elektrîkê, ji 450 bîrên avê tenê ji 124 bîran av tê derxistin.

Mesrûr Barzanî û Macron li Davosê civiyan: Fransa piştigiriya temam dide Kurdistanê

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û Serokê Fransayê Emmanuel Macron, îro 17ê Çileyê di çarçoveya Foruma Aborî ya Cîhanê de li Davosê civiyan û mijara sereke êrişên Îranê yên li ser Hewlêrê bû.

Hikûmeta Herêma Kurdistanê derbarê hevdişinê de ragihand, beşa sereke ya civîna Macron û Barzanî girêdayî êrişên Îranê yên li ser Hewlêrê bû ku li ser Herêma Kurdistanê gefeke rastîn e û bînpêkirineka eşkere ya serweriya Iraqê û Herêma Kurdistanê ye.

Hate diyarkirin ku her du alî li ser girîngiya parastina ewlehî û îstiqrara Iraqê û Herêma Kurdistanê hevnerîn bûn.

Emanuel Macron bi dilgermî hevxiyê xwe ji bo Serokwezîr Mesrûr Barzanî ji ber şehîdbûna welatîyên Kurdistanê di êrişê Îranê de diyar kir û bi piştigiriya temam a welatê xwe ji bo Herêma Kurdistanê anî ziman.

Mesrûr Barzanî spasiya Emanuel Macron kir, ji ber hevxiyê û piştewaniya wan a berdewam ji bo Herêma Kurdistanê, ku Fransayê di qonaxên cuda cuda de her dem piştewaniya gelê Kurdistanê kiriye.

Parêzgerê Hewlêrê wekî nûnerê Mesrûr Barzanî tevî merasîma xatirxwastinê ji termê Kerem Mîxaîl bû

Parêzgeha Hewlêrê radigehîne, "Parêzgerê Hewlêrê Umêd Xoşnaw bi nûneratiya Serokwezîr Mesrûr Barzanî tevî merasîma xatirxwastinê ji termê Kerem Mîxaîl bû".

Di ragehandina parêzgeha Hewlêrê de hatiye, "Doh (Pêncşem, 18.1.2024) êvarê bi tevlibûna Parêzgerê Hewlêrê ku Nûnerê Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî bû û hejmareka dî ya berpirsên hizbî û hikûmî û kesûkarên wî, li kenîseyê Marşmonî li Enkawayê, merasîma xatirxwastinê ji termê Kerem Mîxaîl bi rê ve çû, ku di verêja êrişê berî çend rojan a Îranê ya li ser Hewlêrê de şehîd bû.

Kerem Mîxaîl li Brîtanyayê hatiye ser dinyayê, li Îmaratê dijiya û wê dema ku li mala hevalê xwe Şehîd Pêşrew Dizeyî mêvan bû, bi moşekên Komara Îslamî ya Îranê hat şehîdkirin.

Kerem Mîxaîl xelkê deşta Neynawayê ye û endamên malbata wî xwecihên Brîtanyayê ne, biryar e termê Keremî ji bo Brîtanyayê bê veguhastin û li wê derê bê veşartin.

Ev di demekê de ye ku Duşema borî, 15.1.2024, bi behaneyê hebûna bingeheka Mossada Îsraîlê li Hewlêrê, artêşa Pasdarên Îranê bi çend moşekên Balîstî êriş kir ser Hewlêrê û mala welatî Pêşrew Dizeyî, ku bazirganekê mezin e Herêma Kurdistanê bû, kir armanç.

Ji verêja wê êrişê, pênc welatî şehîd bûn û şeş welatîyên din jî birîndar bûn ku piraniya wan endamên malbata Pêşrew Dizeyî ne.

KOMARA KURDISTANA MAHABADÊ BERÎYA 78 SALAN DI 22-01-1946-AN DA LI MAHABADÊ HATIBÛ DAMEZIRANDINÊ

Mahabat Kürd Respublikası 22 yanvar 1946-cı ildə yaranmışdı

Mahabat'da dini və siyasi möhtərəmliyi olan Qazî Məhəmməd, 21.01.1946 tarixində Mahabad ən böyük məscidində parlamento hazırlıq yığıncağını edər, 22.01.1946 tarixində Carcira meydanında Kürd respublikasını elan edir.

1944 "Komela Jiyana Kurd" adıyla qurulan

təşkilat, 1945-ci ildə Qadi Məhəmməd başçılığında "Kurdistan Demokrat Partiyasını" qurar. Mahabatda dini və siyasi möhtərəmliyi olan Kadi Məhəmməd, 21.01.1946 tarixində Mahabad ən böyük məscidində parlamento hazırlıq yığıncağını edər, 22.01.1946 tarixində Carcira meydanında Kürd respublikasını elan edir.

Bütün Kürd və tayfa qruplarının olduğu bu tarixi toplantıda, Kadi Məhəmməd Sovetlər Birliyinin maddi və mənəvi dəstəyinə toxundu kimi Azərbaycan xalqının dostlugunuda dilə gətirir. 11.02.1946 tarixində parlamentoda and içdikdən sonra vəzifəyə başlayır. 23.04.1946 da kürd və Azərbaycan hökumətləri arasında dostluq imzalanır. Gənc və dinamik olan kürd hökumətində kişilər iştirak aldıkları kimi qadınlarda yer alır.

Dövlət Başçılığını Qazî Məhəmməd və Müdafiə nazirliyini Molla Mustafa Bərzaninin yer aldığı respublika, 17 Yanvar 1947-ci ildə İran rejimi tərəfindən yıxıldı və 31 Mart 1947-ci ildə Qazî Məhəmməd edam edildi. Kürd Respublikasının yıxılmasıyla Molla Mustafa Bərzani qarşıdurmalardan sağ qalan pəşmergeleriylə Sovetlər Birliyinə keçər.

Mahabad Respublikası dövründə "Ey Reqîp" adlı şeir kürdlərin milli marşı olaraq qəbul edildi.

Komara Kurdistanê berîya 78 salan di 22-01-1946-an de li Mahabadê hatdibû elam kirin. Serokê Komara Kurdistanê Qazî Muhamed, li Meydana Çarçirayê ya bajarê Mahabadê avakirina komarê, wek rojeke pîroz ji gelên Kurdistanê û raya cîhanê re eşkere kir. Qazî Muhamed di gotara xwe de, destê dostaniyê dirêjî cîranên Kurdistanê kir. Lê avakirina Komara Kurdistanê, di çavên neyaran de, bû kelemekî girs û tûj.

Danasîna Komarê, di nav miletê Kurd de, kelcanek nedîfî afirand. Bi qasî hevkarîya kurdan bihêz kir, herweha hevkarîya nava Komara Ezarbeycan û Komara Kurdistanê jî bi hêz kir. Dewleta Tirk wek hercar vê derfeta Rojhelatê Kurdistanê, bi xeterî şîrove kir û xwest bi destdirêjîyê, neyartîyê di nav hevkarîya kurd û ezarbeycanîyan de peyda bike. Jîyana Komarê kurt bû, lê di dîroka Kurdistanê de, bû destan û nimûneya serxwebûn û hevkarîya beşên Kurdistanê.

Tevaya dewletên cîhanê, bi derfet û momentên dîrokî ve hatine damezrandin. Komara Kurdistanê jî bi derfeta şerê cîhanê yê duwemîn ve xeyalên Kurdistanîyan li Rojhelatê Kurdistanê bi rastîyê wergerand. Di dema şerê cîhanê de, di

sala 1941an de Yekîtiya Sowyetan û Brîtanya Mezin, li ser dagîrkin û parvekirina Îranê li hev kirin. Di nava demê de, kurdan li rojhelatê Kurdistanê vê derfeta bi kar anîn û dezgehên xwe yê neteweyî kirin yek. Komeleyê Jîneweyê Kurdistan û Cemîyeta Hêwî peymanava hevkarîyê ava kirin. Rewşa cîhanê, Îran û Kurdistanê rê ji yekîtiya kurdan re vekir. Bi encama hevkarîya nava hêzên kurdan, cara yekem PDKÎ hate avakirin. Avakirina PDKÎ, pêngaveke neteweyî bû ku di dîroka Kurdistanê de roleke sereke wergerîtiye.

Di wê heyamê de, li başûrê Kurdistanê, bi serokatîya Şêx Ehmedê Barzanî serhildan berdeham dikir. Derfeta Rojhelatê Kurdistanê, Barzanîyan ber bi xwe ve bir û di sala 1945an de serokê nemir Mustafa Barzanî jî bi pəşmergêyan xwe beşdarî nava Rojhelatê Kurdistanê bû. Barzanî, bi serokatîya Şêx Ehmed û Barzanîyê nemir ve ji bo xizmeta şoreşa Kurdistanê amade bûn.

Dewlet, bi gelemperî bi du derfetan dikarin bêne avakirin. Derfeta nav xweyî û ya jî derfetên derveyî. Rewşa Kurdistanê ya wê demê ya navxweyî, herçiqasî yekîtiyek siyasetî hati-

bû avakirin jî kelecana avakirina Komara Kurdistanê berfireh bû û alîkarîya pəşmergêyan Başûrê Kurdistanê, bi serokatîya Mustafa Barzanî girtibûn jî mixabin Komara Kurdistanê, ji derfeta avakirin û parastina dewletek serbixwe bêpar bû. Gelek eşîrên kurdan, dest ji pəgehên xwe û berjewendîyên xwe yê eşîrî bernedan û gelek ji wan neyartîya şoreşê kirin. Rewşenbîrî, xwendevanî li Kurdistanê jar û hejar bû. Kurd bi tevahî û bi rêk û pêk nehatibûn organîze kirin. Civat û neyartîya eşîrtî, astengên sereke bûn. Hestên neteweyî, ne di asta avakirina dewletek serbixwe de bûn.

Derfeta alîkarîya derve ku ew jî alîkarîya Sowyetê bû, ji bo avakirina Komara Kurdistanê sereke bû. Bi alîkarîya Sowyetê, du komardewlet li herêma di bin desthilatdarîya Sowyetê de bûn, hatin avakirin. Ew jî Komara Ezarbeycan (Hukûmeta Milî ya Ezerbeycanê) û Komara Kurdistanê bû. Vê rewşê, derfetek dîrokî pəşkêşî Rojhelatê Kurdistanê kir. Kurdan, bi serokatîya Qazî Muhamed vê derfeta dîrokî bi kar anîn û avakirina Komara Kurdistanê di 22-01-1946an de, li meydana Çarçira ya bajarê xoşewîst Mahabadê îlan kirin.

Serokê nemir Mustafa Barzanî, ji alîyê hukûmeta Kurdistanê, weke generalê şoreşê û serokê pəşmergêyan hate helbijartin. Barzanî, bi pəşmergêyan xwe, li welatê xwe û şoreşa Rojhelatê Kurdistanê xwedî derket û ji bo hevkarîya nav beşên Kurdistanê, nimûneyek balkêş û yekta pəşkêşî dîroka Kurdistanê kir.

Komara Kurdistanê, tenê 11 mehan jîya. Lê di vê dema kurt de, desthilatdarîya Komara Kurdistanê, ji bo tevgera neteweyî, tecrûbeyên bêhempa weke mîras li dû xwe hişt. Lê mixabin, tevgera rizgarîxwazîya neteweyî, ji tecrûbeyên Komara Kurdistanê zêde sîd wernegirt. Derfeta duwem, li Rojhelatê Kurdis-

tanê, bi şoreşa Îslamî ve derket holê. Di demek kurt de, tevaya Rojhelatê Kurdistanê ket bin destên tevgera Kurd. Lê mixabin, rewşa navxweyî û ya cîhanî rê neda ku ev derfet jî bi avakirina statuyek neteweyî bi encam bibe. Tevgera Kurd, Wesîyeta Qazî Muhamed ji bîr kir û Ebdurrehman Qasimlo û piştî Dr. Sadîk Şerefkendî û hevalên xwe ketin xefika neyaran û jîyana xwe ji dest dan. Mixabin ev derfet jî ji dest hate berdan.

Komara Kurdistanê, ji miletê Kurd re, Alaya Rengîn û Sirûda Netewî weke mîras hişt. Komara Kurdistanê, li mîrasa miletê Kurd, ji Împeratorîya Medan hetanî Komara Araratê, li remza neteweyî Alaya Kurdistanê xwedî derket û weke mîras radeştî serokê Nemir Mustafa Barzanî kir. Avakirina artêşa neteweyî ya modern, avakirina dadgeh/dadwerî wek dezgeh, perwerdeya bi Kurdî, pəşkêşkirina derfetan ji bo keç û jinên kurdan û berhevkarina bacê ku wek bingeha aborîyê pəşkêş kir, çend nimûneyên girîng yê mîrasa Komara Kurdistanê ne. Lê mixabin ji bo berdewama Komarê û bicîkirina meramên miletê Kurd derfet nehatin dayîn û Komara Kurdistanê piştî 11 mehan hate rûxandin.

Piştî peymanava Yaltayê, Yekîtiya Sowyetan, li gor şertên peymanê, heza xwe ji Kurdistanê û Ezarbeycanê paşde vekişand. Desthilatdarîya Îranê, bi alîkarîya Brîtanyayê berê Ezarbeycan û paşê jî Kurdistan dagîr kirin û Komara Ezarbeycan û Komara Kurdistanê rûxandin. Qazî Muhamed û hevalên wî, li Meydana Çarçirayê ku cîyê îlankirina Komara Kurdistanê bû, ji alîyê dagîrkerên hov di 31-03-1947an de hatin darvekirin û beşdarî nav karwanê pakrewanên Kurdistanê bûn.

Ji tecrûbeyên Komara Kurdistanê sîd wergirtin, îro ji herdemê bêtir aktuel û girîng in. Îro wek derfeta şerê cîhanê yê duwemîn, rewşa cîhanê, hevkarî û helwesta hêzên navneteweyî, derfetên girîng

pəşkêşî kurdan dikin û berjewendîyên hêzên navneteweyî û yê kurdan diguncin. Lê mixabin piştî desthilatdarîya li ser xaka xwe ya 30 salî hînê jî Başûrê Kurdistanê, ji artêşek hevbeş, aborîyek hevbeş, dadwerîyek hevbeş û perwerdeyek hevbeş bêpar e. Desthilatdarîya Rojavayê Kurdistanê, bi îdeolojîya bîyanî jahrdadayî bûye û vî beşê Kurdistanê ji kurdan xalî dike. Desthilatdarîyek totalîter ku dijî Alaya Kurdistanê û destkeftiyên kurdan tevdigere.

Bakur û Rojhelatê Kurdistanê, ji hevkarî û yekîtiyek neteweyî bêpar tevdigere. Bakurê Kurdistanê, bi îdeolojîya Turkiyeyîbûn û Tirkîtiyê ve dagîrkerî xurtir kirîye. Lê derfeta sêyem ya Rojhelatê Kurdistanê li ber derfê ye. Desthilatdarîya Îslamîya Şîte, êdî di nav qeyrana siyasetî û aborî de, li cîhanê terora îslamîya siyasetî didomîne û tevaya hêzên demokratîk yê cîhanê, daye hember xwe. Bi darvekirin, asîmîlekirin, koçberkirinê ve dixwaze miletê Kurd û pəkhateyên Îranî bédeng bikin. Lê berbanga dawîya jîyana rejîma îslamî ya dîktator û hov xuya dike. Ji bo bikaranîna vê derfetê pêwîst e ku tevgera Rojhelatê Kurdistanê xwe amade bike.

Kurd bi, derfetên navxweyî tenê nikarin welatekî serbixwe, miletekî azad û civatek demokratîk ava bikin. Ji bo bidestxistina van armancên pîroz alîkarîya derve bivê nevé ye. Lê alîkarîya derve jî divê bi hevkarîya navxweyî û yekîtiya neteweyî lihevkerî be. Em hêvîdarin ku Kurd van derfetan ji dest bernedin û bi karesetên nu ve rûbirû nemînin.

Rêberên Komara Kurdistanê, bi tecrûbeyên xwe, rêberên miletê me ne. Em minetarên pəşewa Qazî Muhamed û Serokê nemir Mustafa Barzanî ne. Ruhê wan şad bin. Serşorî û rûreşî para dagîrkeran be.

Bijî hevkarî û alîkarîya neteweyî, bijî Kurd û Kurdistan!

Tahir Silêman

Mesrûr Barzanî: Me çîroka berxwedana Kurdistanê li Davosê vegot

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî diyar kir ku wan li Davosê çîroka berxwedana Kurdistanê vegotin û got, me şîrketên

herêmî bi cîhanê da naskirin û tîkiliyên xwe zêdetir xurt kirin.

Mesrûr Barzanî di peyama xwe ya li ser hesabê fermî yê Xê de wiha got: "Me îsal di #wef24 de çîroka berxwedana Kurdistanê vegot. Me şîrketên herêmî bi cîhanê da naskirin û tîkiliyên xwe hîn xurtir kirin. Em ê sala bê bi hêztir vegerin."

Mesrûr Barzanî amaje bi êrîşên li ser Hewlêrê jî kir û got, "Me daxuyaniyên derew eşkere kirin ku armanca wan sivîlên bêguneh e."

Mesrûr Barzanî roja 15ê Çileyay ji bo beşdarbûna 54emîn Korbenda Aboriya Cîhanî (WEF) çûbû Davosê.

Hawramanî: Ji bo ku tîkçûna xwe veşêre Îran êrîşî Hewlêrê dike

Berdevkê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Peşawa Hawramanî diyar kir ku tohmetên Îranê yê li dijî Herêma Kurdistanê bê bingehe in. Hawramanî di daxuyaniya xwe ya ji bo kanala televîzyona El-Yum de got: "Tawanbariyên Komara

Îranê yê li dijî Rêveberiya Herêma Kurdistanê ne rast in û bêbingeh in. Tê îdiakirin ku baregeha Mossad a Îsraîlî hatiye bombebaran kirin, lê lijnaya lêkolînê ya hikûmetê hat cihê bûyerê û rastî eşkere kir". Berdevk Hawramanî got: "Ma zarokê ku di bombebaranê de mir endamê Mossadê ye, sûcê wî çi ye? Mala kesekî ku ji malbatek naskirî ye hat bombebaran kirin ku durrî siyaseta bû, tenê di karê xêrxwaziyê de rol dilîzt".

Hawramanî axaftina xwe wiha domand: "Kurdistanê hertim hewl daye ku aramî li herêmê dabîn bike, nebûye beşek ji kêşeyên herêmê û eger pirs-girêk hebin, Herêma Kurdistanê jî hewl daye rolee erênî di çareserkirina pirs-girêkan de bilîze û hewl daye alîyan nêzikî hev bike. Pêwîst e hikûmeta Iraqê bersivê bide Îranê. Ji ber ku serweriya Iraqê hatiye bînpêkirin. Gelek welat hene ku bi qasî Iraqê çekên wan tunene, me ji bilî hin daxuyaniyan tiştek din nedît". Hawramanî got: "Serokwezîr Mesrûr Barzanî li hember vê bûyerê bêdeng namîne û nexwest bi Wezîrê Derve yê Îranê re li Davosê bicive. Ev helwesta Herêma Kurdistanê bû. Em gefan naxwin, daxwazek me ya hêsan heye, ew jî aştî ye. Em naxwazin êrîşî cîranên xwe û tu kesên Îranê bikin. Em dixwazin ew bizanibin ku peymanek ewlehiyê heye".

Berdevkê Hikûmeta Kurdistanê Hawramanî herweha got: "Ev ne êrîşa yekem a Îranê ye li ser Hewlêrê. Eger Îran bixwaze rûbirûyê Îsraîlê bibe, gelek cihên din hene ku mûşekên wê yê duravêj dikarin bigihêjin û herwiha milîsên wê jî li Sûriyê hene. Gelek hevalbendên wê bawer dikirin ku Îran wê di şerê Xezayê de rolek girîng bilîze, lê ji bo ku tîkçûnên xwe veşêre Îran êrîşî Hewlêrê dike".

Îro rojek girîng û dîrokî ji bo me 22-ê çileyay 1946-an, roja damezrandina dewleta Kurdî ya di bin serokatiya Qazî Muhamed a nemir e

Îro rojek girîng û dîrokî ji bo me 22-ê çileyay 1946-an, roja damezrandina dewleta Kurdî ya di

bin serokatiya Qazî Muhamed a nemir e. Siyasetmedarê efsanewî û netirs, lawê gelê xwe hêja, xwe rêya hilbijartî ji bo berjewendiya Kurdistanê serdest şopand. Mixabin, Qazî Muhamed tevî birayên xwe hatin darvekirin, dewleta bela we bû.

Em şehîdên xwe bi rêzdarî û xemgîni bi bîr tînin.

Lehengên mezin Qazî Muhamed û Mela Mistefa Barzanî bi herfên zêrin di dîroka kurdan de hatiye nivîsandin.

Di vê roja girîng de ez dixwazim behsa navdarek bikim: ez, wek neviyek, wek jinek kurd, bi bîr bînim.

Wezîrê Nadîrî hevkarê nemir Qazî Muhamed bû.

Ew nivîskar û helbestvan, zimanzan, mamoste û filologe kî navdar bû. Ji bo gel, ev tenê aliyekî jiyana wî ye. Aliyek din jî heye - ev çalakiya wî ya siyasî ye. Wezîrê Nadîrî leşker bû. Di dema Şerê Cîhanê 1941-1945 de, ew Ferman-darê Navçeya Leşkerî ya Transcarpathian bû. Li gorî çîrokên

xizmên xwe, ji daneyên arşîvan ez dizanim, ku Major Wezîrê Nadîrî ji aliyê dewleta Sovyetê ve gelek caran şandine Îranê. Bi nasnavê Reşîr Bek, ew bi Kazî Muhamed re, bi Mela Mistefa Barzanî re hevdiştin pêk anî. Gelek daneyên girîng ên dîrokî ji hêla hukûmeta Sovyetê ve hatine dabêş kirin. Lê,

perdeyêke biçûk li ser rastiya dîrokî vekir. Ez fêhm dikim, ku dê pir zehmet be ku meriv wêneyek rast ji wan rojan bigire, lê ez bi rastî dixwazim rastiye û sedema kuştinê bizanim. Wezîrê Nadîrî lehengê serdema me ye, lehengê gelê xwe ye. Ez bextewar im, ku ji malbatek wisa malbata min e.

ez dixwazim bibêjim ku bi bawerî tê zanîn, ku Wezîrê Nadîrî li Tehranê hatiye kuştin û piştî birin Gurcistanê. Cenazeyê siyasetmedarê navdar ji aliyê hevjiyana wî Nurê Polatova (filolog û mamosteyê mezin) û bapîrê min Elîyê Evdilrehman (nivîskar û helbestvanê navdar) bi trêne hat birin. Ji gotinên bapîrê min ez dizanim, ku versiyona qezayê hatiye îcadkirin û di encamê de Wezîrê Nadîrî mir. Xizmên miriyan ji ber sedemên ewlehiyê her dem ev versiyonê piştast dikin. Guhertoya pêbawer ew kuştin e, ku hat veşartin. Îro min

Ez ji çîrokên xizm û hevalan, ji arşîvan gelek tiştan dizanim. Ez egelek spasdar bim ji hemû kesên ku dê alîkariya min bikin û messenger min ra binivîsin. Bi rêzdarî, Meyana Hesên Nadîrî.

P.S. çend dîmenên dîrokî; Wezîrê Nadîrî û navdarên kurd, Wezîrê Nadîrî û Qazî Muhamed, Mela Mistefa Barzanî, xûşka Wezîrê Nadîrî heskirî Balaxanim, xarzî ye Wezîrê Nadîrî (kurê xûşka wî) Kinyazê Îbrahim Mîrzoîyêv û prêzîdent Mehsût Barzanî, Elîyê Evdilrehman, hevjiyana Wezîrê Nadîrî-Nûrê Polatova.

Serokê Hevpeymaniya Siyade ya Iraqê êrîşa ser Hewlêrê şermezar kir

Serokê Hevpeymaniya Siyade ya Iraqê Xemîs Xencer, êrîşa moşekî ya Supaya Pasdarên Îranê li ser Hewlêrê şermezar kir û got: "Ez bi tundî êrîşa li ser bajarê Hewlêrê, bajarê pêkvejiyan û aştîyê şermezar dikim."

Xemîs Xencer diyar kir: "Ez vê bînpêkirina giran a serweriya Iraqê şermezar dikim û piştgiriya pêngavên hikûmeta Iraqê bo lêkolînkirina bûyerê dikim."

Hêjayî gotinê, di êrîşa şeva borî bi moşekên balîstîkî û dro-

nan ji nav Îranê û komên girêdayî Îranê yê Iraqê ve hate kirin de, 8 deverên Hewlêrê hatin armanckirin.

Di êrîşan de, karsazê Kurd

Pêşrew Dizeyî û keça wî ya bi navê Jînê ye 11 mehî, Kerem Mixayîlê ku karsazekî Iraqî ye Xirîstiyane jî di nav de, çar welatîyên sivîl can dan.

Qazi Muhammed: "Artık düşmanlarınıza aldanmayın"

Bugün, yakın Kürt tarihinde önemli bir sayfa olan Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin 73.kuruluş yıldönümü.

Qadı Muhammed ve arkadaşları tarafından 22 Ocak 1946'da Doğu Kürdistan'ın Mahabat kentinin Çarçıra meydanında ilan edilen cumhuriyet'in ömrü kısa olsa da, Kürt halkının özgürlük mücadelesine büyük bir ivme kazandırmış, daha sonra ki görkemli mücadelelere zemin teşkil etmiştir.

Mahabat'ı işgal ederek Cumhuriyeti yıkan İran ordusu, 31 Mart 1947 tarihinde ilk Kürt Cumhurbaşkanı Qazi Muhammed'i, başbakan Hacı Baba Şeyh ve savunma bakanı Muhammed Hüseyinhan Seyfi Kadı'yı idam etti.

Kürtler bugün Kürdistan şehitleri günü olarak anmaktadırlar.

Qazi Muhammed, Kürt cumhuriyetinin bayrağını, cumhuriyetin askeri güçlerinin komutanı Mela Mustafa Barzani'ye teslim etti.

HAK-PAR olarak, Qazi Muhammed ve arkadaşları şahsında, halkımızın haklı ve meşru özgürlük mücadelesinde yaşamlarını feda edenleri bir kez daha rahmetle anıyoruz.

Qazi Muhammed'in vasiyeti

Bağışlayan ve Yüce Allah'ın adıyla / Binavê Xwedayê Dilovan û Mihriban.

Ey Kürd halkı!

Değerli kardeşlerim!

Zulüm ve baskı gören halkım!

Ben ömrümün son saatlerini yaşıyorum. Allah aşkına artık birbirinize düşmanlık etmeyin, sırt sırta verin, zorba düşmana ve zalimlere karşı durun. Kendinizi düşmana bedava satmayın.

Kürt halkının düşmanları çoktur, zorba ve acımasızdırlar. Her halkın, ulusun başarı sembolü, birliktir, işbirliği ve dayanışmadır. Birliğini sağlamayan, uyumu olmayan her halk, her zaman düşmanın baskısına maruz kalır, ezilir. Kürtlerin, yeryüzünde yaşayan öteki halklardan eksik bir yanı yoktur. Hatta siz yiğitliğinizle, fedakârlığınızla, baskıdan kurtulan halklardan daha ileridesiniz. Düşman, işinin gerektiği kadarıyla sizi ister ve işi bittikten sonra size hiç acımaz, sizi hiç affetmez. Düşmanlarının baskısından kurtulan halklar da sizin gibiydiler, ama onlar kurtuluş için birliklerini sağlamışlardı. Yeryüzündeki tüm halklar gibi artık siz de ezilmeyin. Birlik olursanız, birbirinizi kıskanmazsanız, kendinizi düşmana satmazsanız, siz de kurtulursunuz.

Kardeşlerim,

Artık düşmanlarınıza aldanmayın, Kürtlerin düşmanları hangi ulustan ve guruptan

olurlarsa olsunlar, düşmanlarımızdır, merhametsizdirler, vicdansızdırlar, size acımazlar. Sizi birbirinize kırdırırlar, yalan dolanlarla, para-pulla sizi karşı karşıya getirirler. Kürt halkının düşmanları içinde en zalimi, en mel'unu, en Tanrı tanımazı, en acımasızı Acem (İran)'dır. (İran) Kürtlere yönelik her türlü suçu işlemekten geri kalmaz, tüm tarihi boyunca Kürtlere düşman olmuş, kin gütmüştür, gütmektedir. İsmail Ağa'yı (Simko), kardeşi Cevher Ağa'yı, Mengur'lu Hamza Ağa'yı ve daha nicelerini, Kuran'a yemin ederek kandırdılar, kallesçe öldürdüler. Onlar, Acemlerin kendilerine iyi davranılacağına dair Kuran üzerine ettiği yemine

ve Acemlerin söz vererek, hileyle kandırıp yakaladığı, öldürdüğü büyüklerimizi çok düşündüm. Onlar her zaman aklımdaydılar ve ben hiç bir zaman Acemlere güvenmedim. Ama onlar buraya (Mahabad) dönmeden önce, yolladıkları mektuplarla, elçi olarak gönderdiği ünlü Kürt ve Farslarla, Acem devletinin, Şah'ın kendisinin kötü amaçları olmadığına, Kürdistan'da bir tek damla kan akıtmayacaklarına dair söz verdiler. Onların verdikleri sözün neticesini şimdi siz kendi gözlemlerinizle görüyorsunuz. Eğer aşiret reislerinin ihaneti olmasaydı, onlar kendilerini Acem hükümetine satmasaydılar, bunlar da bizim ve Cumhuriyetimizin başına gelmezdi.

resulü, halkım ve vatanın huzuruna yüz akıyla çıkacak bir ölümü istedim. Bu, benim için bir zaferdir.

Sevdiklerim,

Kürdistan tüm Kürtlerin evidir. Her evde, ev sakinlerine bildikleri iş verilir. Artık ötekilerin kıskanma hakkı yoktur. Kürdistan da böylesi bir evdir. Eğer siz birisinin bu evde çalışabileceğini biliyorsanız, bırakın çalışsın.

Onun işine taş koymak olmaz artık. Sizden birisinin omuzlarında büyük sorumluluklar olmasından, yerine getireceği, sorumluluk duyacağı bilinenlerin payına büyük işler düşmesinden ve onun da bu işleri yapmasından üzüntü duymak olmaz. Emin ol ki Kürt kardeşin kindar düşmandan

inanın, iman edin, dini vecibeleri yerine getirmede güçlü olun.

2- Aranızdaki birlik ve uyumu koruyun, birbirinize kötülük yapmayın, özellikle sorumluluk ve hizmet alanında tamahkar olmayın.

3- Düşmanın sizi aldatması için, eğitim seviyenizi yükseltin.

4- Düşmana özellikle Aceme inanmayın. Çünkü Acem birkaç açıdan sizin düşmanınızdır. Dininizin, ülkenizin, halkınızın düşmanıdır. Tarih ispat etmiştir ki Kürtler aleyhine sürekli bahane aramıştır. En küçük suçlarda dahi Kürtleri öldürüyorlar, Kürtlere karşı her türlü suçu işlemekten geri kalmıyorlar.

5- Bu dünyada, birkaç günlük ve önemsiz bir yaşam uğruna kendinizi düşmana satmayın, çünkü düşman düşmandır, düşmana güvenilmez.

6- Birbirinize, siyasi, maddi, manevi ve namus alanlarında ihanet etmeyin. Çünkü hain, Allah'ın, insanların huzurunda suçludur, ihanet döner haini vurur.

7- Eğer sizden birisi, ihanet etmeden işini yapıyorsa, kendisine yardımcı olun, kıskançlık ve tamah için kendisine karşı durmayın, ya da Allah göstermesin onun hakkında yabancıların ajanı olmayın.

8- Bu vasiyetimde cami, hastane ve okullar hakkında yazdıklarımın yerine getirilmesini talep edin, bunlardan yararlanın.

9- Diğer halklar gibi baskı ve zulümden kurtulmak için mücadele etmekten geri durmayın. Dünya malı önemli değildir. Eğer vatanınız varsa, özgür ve serbestseniz, o zaman her şeyiniz var demektir, malınız, mülkünüz, devletinüz, ülkeniz, saygınlığınız da olacaktır.

10- Allah'a olan can borcu dışında, kimseye borcum olduğunu zannetmiyorum. Ama eğer az ya da çok, borçlu olduğum birisi çıkarsa, ben geriye çok mal-mülk bıraktım, gidip varislerimden borcunu istesin.

Birbirinizi tutmadığınız müddetçe başarılı olamazsınız. Birbirinize zulüm etmeyin. Çünkü Allah zalimleri çok erken yok eder. Zulüm ortadan kalkacak, bu Allah'ın sözüdür, Allah zalimden intikam alır.

Bu sözleri kulağınıza küpe edeceğinizi umud ediyorum. Allah sizi düşmanlarınızın karşısında zafere ulaştırsın.

Sadi'nin buyurduğu gibi:
Amacımız nasihatti, yaptık.
Sizi Allah'a havale ettik, gidiyoruz.

Halkının ve vatanının hizmetçisi Qazî Mihemed.

Hak ve Özgürlükler Partisi
HAK-PAR Basın Bürosu

safça inandırlar. Bugüne kadar olan tarih boyunca hiç kimse, Acemlerin sözlerine sadık kaldıklarını, Kürtlere verdikleri sözü tutup vaatlerini yerine getirdiklerini görmemiştir. Küçük bir kardeşiniz olarak size diyorum ki, Allah aşkına, birbirinizi tutun, birbirinize destek olun. Emin olun ki, eğer Acem size bal veriyorsa mutlaka içine zehir katmıştır. Acemlerin yalan vaatlerine, sözlerine kanmayın, eğer Kurana bin kez el basıp söz verse de amacı sizi kandırmaktır, hile yapmaktır. Ben ömrümün son saatlerini yaşıyorum. Diyorum ki size doğru yolu göstermek için elimden gelen her şeyi yaptım, canla başla mücadele ettim, bu uğurda gevşek davranmadım. Şimdi de size diyorum ki artık Acemlere inanmayın, onların Kuran'a el basarak verdikleri söze inanmayın. Size nasihat ediyorum ki yüce Allah aşkına vaatlere artık kanmayın. Çünkü onlar ne Allah'ı tanıyorlar, ne peygambere, ne kıyamet gününe, ne Allah huzurunda hesap vermeye inanıyorlar. Onların nezdinde, Müslümanda olsanız, Kürt olduğunuz için suçlusunuz, onların düşmanısınız, malınız onlara helaldir.

Benim verdiğim söz "Sizi kötü kalpli düşmanın eline bırakıp gitme" değildi. Ben geçmişimizi

Sizlere nasihatim, vasiyetim odur ki; çocuklarınızı okutun. Eğitim dışında, bizim diğer halklardan hiç bir eksiğimiz yoktur. Halklar kervanından kopmamak için okuyun, okumak düşmana karşı en etkili silahtır.

Emin olun, bilin ki, eğer uyunuz, birliğiniz, eğitiminiz iyiyse, düşmana karşı zafer kazanırsınız. Benim, kardeşimin ve amcaoğullarımın öldürülmesi, gözünüzü korkutmasın. Amaçlarımıza ulaşana kadar daha bizim gibi birçok kişi, bu yolda öleceklerdir. Eminim ki bizden sonra da başka kişiler riyakârca aldatılarak ortadan kaldırılacaktır.

Eminim ki bizden sonra birçok kişi, bizden yetenekli ve bilinçli de olsalar, Acemlerin kurduğu tuzağa düşecekler. Ama umut ederim ki bizim ölmemiz, bağı yanık Kürtlere, ibret olur, ders alırlar.

Size bir diğer vasiyetim de şudur: Halkın mutluluğunu, iyiliğini isteyin. Halk sizin yardımcınız olursa, eminim ki siz de Allah'ın yardımıyla başarıya ulaşabilirsiniz. "Sen niye başarıya ulaşamadın" diyebilirsiniz. Cevap olarak diyorum ki, "Vallahi ben başarılı oldum. Ben halkın ve vatanın uğruna malımı, canımı veriyorum. Bundan daha büyük bir başarı, nimet olur mu?" İnanın ki ben her zaman Allah'ın, onun

daha iyidir. Eğer omuzlarımda büyük sorumluluk olmasaydı, ben bugün darağacı altında olmayacaktım. Birbirinize karşı tamahkar olmayın. Bizim emirlerimizi yerine getirmeyenler, sadece emirleri yerine getirmemekle kalmıyorlardı, bize tam bir düşman gibi davranıyorlardı. Şimdi onlar çocukları arasında ve derin uykudalar. Biz kendimizi halkın hizmetçisi olarak gördüğümüz için, halka hizmet ettiğimiz için darağacının altındayız ve ben son saatlerimi vasiyetimi yazarak geçiriyorum. Eğer omuzlarımda büyük bir sorumluluk olmasaydı, ben de çocuklarımda arasında, derin uykuda olurdum. Oysa ben şu anda ölümünden sonra yapmanız gerekenler konusunda nasihatlerimi yazıyorum. Ve eminim ki eğer sizden biri benim sorumluluğumu almış olsaydı, şimdi o darağacı altında olacaktı. Allah'ın rızasını almak için, halkının hizmetkârı olan bir Kürt olarak, omuzlarımdaki sorumluluk gereği aşağıdaki nasihatleri ediyorum. Umud ederim ki, şu andan itibaren dersler çıkarır, nasihatlerime uyarsınız, Allah'ın yardımıyla düşmana karşı zafer kazanırsınız.

1- Allah'a, peygambere (Allah'ın selamı üstüne olsun) ve Allah'ın yanında olan her şeye

Mesrûr Barzanî û Sûdanî Îranê ji lîsta xwe ya Davosê derxistin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û Wezîrê Derve yê rejîma Îranê Husên Emîr Ebdulahiyan re betal

Serokwezîrê Iraqê Mihemmed Şiya es-Sûdanî, civînên xwe yên bi kirin. Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û

Serokwezîrê Iraqê Mihemmed Şiya es-Sûdanî li Davosê civîn û danûstandinên xwe yên dîplomatîk de wê bi Wezîrê Derve yê Îranê re jî cuda cuda hevdîtin pêk anîbûna.

Pîştî êrişê rejîma Îranê ya mûşekî ya li dijî Hewlêrê ku bû sedema kuştina 4 kes û birîndar-bûna 6 kes, Mesrûr Barzanî û es-Sûdanî civînên xwe yên bi Wezîrê rejîma Îranê Ebdulahiyan re betal kirin.

Di derbarê mijarê de daxuyanî ji Wezareta Derve ya Iraqê hat. Wezarete di daxuyaniya xwe de wiha ragihand:

"Me roja sêşemê li ser êrişê mûşekî ya Îranê ya li Hewlêrê di derbarê Îranê de gilînameyek pêşkêşî Konseya Ewlehiyê ya Neteweyên Yekbûyî (NY) kir.

Fuad Hisên: Îran nikare bi Tel Avîvê li Hewlêrê dide

Wezîrê Derve yê Iraqê Fuad Husên, di derbarê êrişê rejîma Îranê ya li dijî Hewlêrê de ji CNNê re peyivî. Husên anî ziman ku Îran

nikare li Tel Avîvê bixe, ji ber wê yekê rêya xwe li Hewlêrê dibîne û êrişî Hewlêrê dike.

Husên dilgiraniya xwe ya ji ber êrişê rejîma Îranê destnîşan kir û got: "Iraq û Herêma Kurdistanê berdêla aloziyên navbera Washington û Tehranê didin. Ji ber wê yekê Tehran êrişî Hewlêrê dike."

Wezîrê Derve yê Iraqê Fuad Husên li Swîsreyê li civîna Davosê di hevpeyvîna bi CNNê de got: "Cihê mixabîniyê ye ku di navbera Washington û Tehranê de alozî heye. Niha aloziya di navbera Îsraîl û Îranê de jî heman bandorê li ser Iraqê kirine. Ev êriş, binpêkirina hiqûqa navneteweyî ye. Ji ber vê yekê me tedbîrên cûrbecûr girtin û em çûn New Yorkê û me li Konseya Ewlehiyê ya Neteweyên Yekbûyî (NY) giliyê Îranê kir."

Li hemû dibistanên Kurdistanê dê ji bo şehîdan deqîqeyekê rêz were girtin

Wezareta Perwerdeyê ya Herêma Kurdistanê ragihand ku sibe li hemû saziyên perwerdeyê yên fermî û taybet ji bo bîranîna şehîdan êrişê Îranê ya li Hewlêrê de deqîqeyekê rêz were girtin.

Wezareta Perwerdeyê ya Herêma Kurdistanê di daxuyaniya xwe de ragihand ku ji bo şermazarkirina êrişê 15ê Kanûna Paşînê ya li Hewlêrê, ji bo bîranîna şehîdan berî destpêkirina darsa yekem li hemû dibistanan merasîmek tê lidarxistin.

Di daxuyaniya Wezareta Perwerdeyê ya Herêma Kurdistanê hat gotin:

"Sibe dê rêveberên hemû saziyên perwerdeyê li ser vê zilm û sûcê mirovahiyê ku tu hincet jê re nînin, axaftinekê bikin û li ser îradeya bilind a Kurdistanê û peyama aştiyê were axivîn.

Bi armanca şermazarkirina êrişê Îranê ya li Hewlêrê û bibîranîna giyanê pak ê şehîdan, dê sirûda Ey Reqîb were xwendin û berî destpêkirina darsê deqîqeyekê rêz were girtin."

Şeva 15ê Kanûna Paşînê saet 23:30ê Supaya Pasdaran a Îranê bi 11 mûşekên balîstîk êrişî Hewlêra paytext kir û 5 mûşek li mala karsazê Kurd Pêşrew Dizeyî ketin.

Di êrişê de ji bilî Pêşrew Dizeyî keça wî ya 11 mehî Jîne, mêvanê wî karsazê Iraqî Kerem Mîxayîl û karmenda wî ya welatiya Fîlîpîne şehîd ketin.

Sefîn Dizeyî: Iraq bûye qada nakokiyên Îranê

Berpîrsê Fermangeha Pêwendiyên Derve ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê Sefîn Dizeyî ragihand, ew tiştê ku li hember Herêma Kurdistanê hatiye kirin, karesatek e, Îran ku ji bo veşartina tawanên xwe, bi çend behaneyan Iraq kiriye qada hevrikiyê.

Sefîn Dizeyî di kongreyêke rojnamevanî de ragihand, "ti pîrs-girêkên me ligel Îranê tune bû, berûvajî vê yekê demêke dirêje pêwendiyên me yên baş hene. Tiştê ku li hember Herêma Kurdistanê hatiye kirin karesatek e. Îran ji bo veşartina tawanên xwe, hincet, derew, xapandin, çêkirina wêneyan di Photoshop û tiştên din dike, ev jî ne li gorî reftara welatekî ye."

Got jî: "Em hêvîdar in careke din tiştêkî wiha dubare nebe, her çend e di dema borî de çendîn êrişên din bi hincetên cuda li ser Hewlêrê hatibûn kirin. Mixabin Iraq bûye qada

nakokiyên Îranê. Herêma Kurdistanê ti carî nebûye metirsî li ser ti welatekî cîran, berûvajî vê yekê hertim destê alîkariyê dirêj kiriye."

Ji ber nebûna delîl û belgeyên ji bo veşartina tawana êrişê mûşekî ya Supaya Pasdaran a Îranê li ser

Hewlêrê, ku di encamê de hejmarek welatiyên sivil hatin kuştin û birîndar bûn, hin dezgehên ragihandinê yên Îranê dest bi dirustkirina wêneyan bi teknolojiya Photoshop kirin, da ku medya û raya giştî bixapînin.

Zaxo li dijî Îranê daket meydanê: Hun nikarin vîna me bişkênin

Gelê Zaxoyê, ji bo protestokirina êrişê Pasdaranê rejîma Îranê

ma Îranê protesto kirin. Di xwepêşandanê de wêneyên

ya li dijî Hewlêrê daketin kolanan û rejîma Îranê şermazarkirin.

Li navçeya Zaxoyê ya Parêzgeha Duhokê ya Herêma Kurdistanê, bi deh hezaran welatî li derdora Pira Delal hatin kom bûn êrişê rejî-

karsazê Kurd Pêşrew Dizeyî û keça wî Jîne ya yek salî ku di êrişê hovane ya rejîma Îranê de canê xwe ji dest dabûn, hatin hildan û drûşmên li dijî hovîtiya rejîma Îranê hatin qêrîn.

Beşdarên xwepêşandanê ji bilî wêneyên qurbanîyan, pankartên "Hûn dikarin me bikujin lê nikarin vîna me bişkênin", "Kuştina jin û zarokan tiştêkî ku mirov pê xwe serfiraz bike nîne" û "Xwedê ji hemû zaliman bihêztir e" vekirin.

Di xwepêşandana protestoyî de Berpîrsê Rêveberiya Serbixwe ya navçeya Zaxoyê Guhdar Şêxo axaftinek kir. Şêxo di axaftina xwe de got:

"Em ti carî nabin dîlên van êrişan. Em afgiriya aştiyê dikin. Tiştê ku li Hewlêrê hatiye kirin êrişê terorê ye."

Guhdar Şêxo di dawiyê axaftina xwe de da zanîn ku wê peyama gelê Zaxoyê ji Neteweyên Yekbûyî (NY), hikûmeta navendî ya Iraqê û raya giştî ya navneteweyî re jî bê şandin.

Şanda HAK-PARê li Hewlêrê sersaxî da malbata Dizayî

Şanda HAK-PARê li Hewlêrê sersaxî da malbata Dizayî. Serokê Gistî yê HAK-PARê Düzgün Kaplan, Cîgirê Serokê Giştî Cihan Baykara û nûnerê HAK-PARê yê Hewlêrê Mihemmed Şîrîn Tîmûr, serdana ciyê teziya Pêşrew Dizayî kirin. Düzgün Kaplan da zanîn ku di şexsê malabata Dizayî de, Kurd û Kurdistan hatiye armanç kirin û êşa wan wek êşa xwe pênase

kir. Kaplan sersaxî li malbatê, Hikûmeta Herêma Kurdistanê, serokatîya Herêma Kurdistanê û hemû gelê Kurdistanê kir. Di teziyê de, Wezîrê Karên Derve yê Herêma Kurdistanê Sefîn Dizayî ku pismamê Pêşrew Dizayî yê ku di êrişê hovane ya Îranê de, hatibû şehid kirin, birayê wî yê mezin Ebdullah Dizayî û malbata wî, ji bo sersaxî sipasîya şandê kirin.

Komara Kurdistanê 78 salî ye

Komara Kurdistanê 78 sal berî niha îro, li meydana Çarçirayê ya Mehabada Rojhilatê Kurdistanê hat damezrandin.

Komara Kurdistanê 22yê Kanûna Paşîna 1946an li Meydana Çarçirayê ya Mehabadê bi serokatiya Pêşewa Qazî Mihemed hat ragihandin.

Rêveberiya Komara Kurdistanê ji 13 wezaretan pêk dihat. Pêşewa Qazî Mihemed Serokkomar û Mela Mistefa Barzanî jî Sererkanê Artêşa Komara Kurdistanê bû.

Kabîneya Komara Kurdistanê

Serokwezîrê Komara Kurdistanê Hecî Baba bû û kabîneya wî ji Wezîrê Karên Navxwe Mihemed Emîn Mueynî, Wezîrê Karên Derve Hecî Rehman Îlhanzade, Wezîrê Veguhestinê Îsmail Îlhanzade, Wezîrê Parastinê Mihemed Husên Seyfî Qazî, Wezîrê Ragihandinê Kerîm Ehmedî, Wezîrê Rewşenbîriyê Menaf Kerîmî û Wezîrê Çandiniyê jî Mehmûd Welîzade pêk dihat.

Herwiha komîteyêke taybet jî ji bo karûbarên jinan hebû.

Komara Kurdistanê, bajarên Sine, Şino, Serdeşt û Miyandabê li xwe digirtin û paytexta wê jî Mehabad bû.

Pêşewa Qazî Mihemed li Meydana Çarçirayê bi van 6 madeyan Komara Kurdistanê ragihand:

-Pêkanîna rêveberiyêke otonom ji bo Kurdistan li nav sînoren dewleta Îranê

-Bikaranîna zimanê Kurdî di

rêveberî û saziyên perwerdeyê de -Avakirina encûmeneke xwecihî ji bo birêvebirina karûbarên civakî û dewletê li Komara Kurdistanê

-Destnîşankirina karmendên dewletê ji xelkê xwecihî

-Hevkariya li gel gelê Azerbaycanê

-Pêkanîneke sistemeke hiqûqî ku her kesî li xwe bigire

Gotara Qazî Mihemed

Qazî Mihemed di gotara xwe ya ragihandina Komara Kurdistanê de tekezî li ser girîngiya hevgirtin û yekîtiya gelê Kurd kir.

Komara Kurdistanê li gel "Hikûmeta Niştimanî ya Azerbaycanê" ku Nîsana 1945an bi piştvanîya Yekîtiya Sovyetê hatibû avakirin, pêwendiyên baş pêk anîn û roja 3yê Gulana 1946an jî di navbera hikûmetên Kurdistan û Azerbaycanê de peymanek hat îmzekirin.

Li gorî wê rêkeftinê, di warên serbazî, aborî, perwerde, civakî, îdarî û warên din de her du hikûmetan hevkarîyek pêk anî.

Lê piştî ku artêşa Yekîtiya Sovyetê roja 9ê Gulanê ji Îranê vekîşiya, artêşa Îranê êrişî Azerbaycanê kir, hemû rêveberên wê kuştin û berê xwe da Mehabadê.

Dagirkirina Komara Kurdistanê

Li ser vê yekê, Qazî Mihemed ku dizanî artêşa Îranê, ji bilî dagirkirina axa Kurdistanê, dê talan û wêrankariyêke mezin bi serê xelkê de bîne, ragihand, bi mercê ku leşker vekîşin, ew dê

xwe radest bike.

Bi vekîşîna leşkerên Îranê û xweradestkirina Pêşewa Qazî Mihemed, artêşa Îranê roja 17ê Kanûna Paşîna 1947an Mehabad bi temamî dagir kir.

Pêşewa Qazî Mihemed, piştî nêzikî 3 meh ji zindanîkirinê, roja 31ê Adara 1947an, li gel Serokwezîr Hecî Baba Şêx û Wezîrê Parastinê Mihemed Husên Seyfî, li meydana Çarçirayê ya Mehabadê hatin bidarvekirin.

Komar, wekî destpêkeke nû
Komara Kurdistanê di serdema şerê duyem ê cihanê de pêk hat.

Li beşeke Rojhilatê Kurdistanê valahiya desthilatê pêk hatibû û Kurdan jî sûd ji wê rewşê wergirtibû.

Komar wekî destpêkeke nû di tevgera Kurd de tê dîtin. Ev jî bûye bingeha guherîna naverok, form û şewaza tevgerên piştî xwe.

Komara Kurdistanê 11 mehan ji pê ma. Kurd çarenivîsa Komarê wekî qurbaniya berjewendiyên zil-hêzan dibînin.

Kar û bandora Komarê ji wê zêdetir e ku ji hikûmetekê dihat hevîkirin.

Derbasbûna demê; armanç, girîngî û pêgeha Komara Kurdistanê li aliyê Kurdan kevin nekiriye.

Navendeke rewşenbîriyê

Temenê Komara Kurdistanê kurt bû lê di wê heyama kurt de bû navenda kar û xebatên, siyasî, civakî, aborî, hunerî, wêjeyî, leşkerî, dîplomasî û rewşenbîrî.

Alaya Kurdistanê li ser avahiya parlamentoyê hat bilindkirin, "Ey Reqîb" wekî sirûda neteweyî hat pesendkirin, Kurdî wekî zimanê fermî hat ragihandin û artêş hat pêkanîn.

Di wê heyama kurt de li Komara Kurdistanê, ji bilî zelalkirina destûreke bingehîn, gelek rojname û kovar hatin derxistin.

Komîteya Jinan hat avakirin û jin di kar û xebatan de roleke aktîv lîstin.

HAK-PARê li Hewlêrê serdana ENKSê kir

Şanda Partiya Maf û Azadiyan HAK-PARê, li Herêma Kurdistanê serdanên partî û rêxistinên Kurd berdewam dike.

Şanda HAK-PARê ku ji Serokê Giştî Duzgun Kaplan, Cîgirê

Serokê Giştî Cîhan Baykara û Cîgirê Serokê Giştî û nûnerê nû yê HAK-PARê yê Hewlêrê Mihemed Şîrîn Tîmûr pêkhatiye îro di 22ê Rêbendanê de, li Hewlêrê serdana ENKSê kir.

Di hevdîtinê de Serokê Giştî yê HAK-PARê Duzgun Kaplan balê kişand ku li Cîhanê 2 xet hene, xeta Rojavayî û Rojhilatî, li Rojhilata navîn 2 xet hene; xeta Şîa û xeta Sûnî, di siyaseta Kurdan de jî 2 xet hene; Xeta ku mafên Kurdan dixwaze û diparêze û xeta din jî li dijî daxwaz û destkeftiyên Kurdan tevdiqere. Kaplan da zanîn ku xurtkirina pêwendiyên xeta netewî giring e û divê van pêwendiyên zêdetir bibin bîpêşxistin.

Di Hevdîtinê de, nûnerê ENKSê yê Hewlêrê Salîh Cemîl jî behsa ezmuna ENKSê kir û dilxweşiya xwe ji serdanê anî ziman.

Herdû aliyên li ser rewşa dawîn a bakurê Kurdistanê û rojavayê Kurdistanê hevdu agahdar kirin. Disa tekez kirin ku berdewam di nav pêwendiyên baş de berdewam dimînin.

Li Stanbolê kî tê hilbijartin?

Dezgehê Lêkolînê Optimar di derbarê rewşa hilbijartinên şeredariya Stanbolê de lêpîrsînek berfireh li darxist.

ENCAM:

Li gora vê lûpîrsînê, kesên beşdarbûyî % 33,7 Îmamoglu serkeftî nabînin û % 40,3 wî serkeftî dibînin.

Di rapîrsînê de hat pîrsîn ku hilbijartinên Stanbolê wê li ser siyaseta welêt çiqas bandorker be. Ji sedî 33,3 difikirin ku ew ê pir bandor be. Yê ku dibêjin bi bandor e ji sedî 29 in. Dema ku em van her duyan bidin serhev, ji sedî 62,3 difikirin ku wê bandorê li siyaseta welêt bike. Ji sedî 26 dibêjin nerm e, rêjeya kesên ku dibêjin bêbandor e ji sedî 9,6 dimîne. Yê ku bersiva "pir bêbandor" dane ji sedî 2,1 in.

Optîmar pîrsî ka Murat Kurum an jî Ekrem Îmamoglu bê hilbijartin. Rêjeya kesên ku dibêjin divê Murat Kurum were hilbijartin ji sedî 42,1, yê ku dibêjin Ekrem Îmamoglu jî ji sedî 46,3 ye.

Rêjeya kesên ku dibêjin bêbiryar in ji sedî 5,7 e, yê ku nabêjin jî ji sedî 5,9 e. Ev jî nîşan dide ku hilbijartin li ser devê kêrê ye.

Raya giştî li ser hevkarîya vekirî û zelal a di navbera DEM û CHPê de çawa dinêre? Optimar jî ev pîrs kir. Ji sedî 33,1ê kesên beşdarî anketê bûne erênî dîtine, rêjeya kesên ku gotine wan neyînî nixandiye ji sedî 66,9 e.

Optîmar pîrsa gelo Ekrem Îmamoglu bi piştgiriya yek ji van herdu partîyan dikare di hilbijartinê de bi ser bikeve yan na? Rêjeya kesên ku dibêjin erê dikare bi ser bikeve ji sedî 33,5 e, rêjeya kesên ku dibêjin na nikare bi ser bikeve ji sedî 61,7 e.

PDK dê li Nînowa û Kerkûkê dest bi danûstandinan dike

Piştî ku duh encamên dawî yê hilbijartinên encûmenên parêzgehên Iraqê hatin pesendkirin, Berdevkê PDKê ragihand, ku encûmenên parêzge-

han dikarin yekem civîna xwe lidar bixin û wê partiyê li Neynawa û Kerkûkê dest bi danûstandinan bike.

Hawar Mihemed dxûyanîyek da û got: "Encûmenên parêzgehên Iraqê dikarin bi awayekî yasayî dest bi civînên xwe bikin, lê ji bo destnîşankirina parêzgar pêwîstî bi rêkeftinê heye, bi taybetî li herdu parêzgehên Neynawa û Kerkûkê, ti aliyek nikare bi tenê parêzgar destnîşan bike."

Mihemed Mihemed got: "PDK dê li herdu parêzgehên Nînowa û Kerkûkê dest bi danûstandinan bike ji bo pêkanîna hevpeymanîyê bo destnîşankirina parêzgar û hikûmeta xwecihî ya her du parêzgehan.

Di civîna yekem a meclîsê de parêzgar neyê destnîşankirin. Tenê endamê meclîsê yê herî temen mezin dê civîna yekem pêkîne û serokatîyê bike. Heta serokê Meclîsa bajêr werê hilbijartin.

Nêçîrvan Barzanî û Qubad Talebanî beşdarî şîna Dîzeyî bûn

Serokê Herêma Kurdistanê Neçîrvan Barzanî û Cîgirê Serokwezîr Qubad Talebanî, îro 17ê

Çileyê beşdarî şîna karsaz Pêşrewê Dîzeyî û keça wî Jîna Dîzeyî bûn ku di êrîşa moşekên balîstîk ên Îranê de hatibûn qetilkirin.

Di şîna malbata Dîzeyî de, ji bilî Nêçîrvan Barzanî û Qubad Talebanî gelek kesayetên naskirî beşdarî kir.

Serokatiya Herêma Kurdistanê ragihand, Nêçîrvan Barzanî, sersaxî daye malbatê û hevxiyaya xwe ya kûr bo wan nîşan daye.

Serok Mesûd Barzanî jî doh di merasîma cenazeyê Pêşrew û Jîna Dîzeyî de amadehî kiribû.

Di êrîşa moşekên balîstîk a şeva 15ê Çileyê de, 5 kesên sivilî can dabûn û 16 kes jî birîndar bûbûn.

Hikûmeta Iraqê herî dawî ji bo rawestandina êrîşên Îranê giliyê Îranê lgi Neteweyên Yekbûyî kir û civîna li Davosê ya ligel wezîrê derve yê Îranê bi Mesrûr Barzanî û Serokwezîr Mihemed Şiya Sûdanî re jî hate betalkirin.

NATO û Amerîkayê li ser êrîşa Hewlêrê daxuyanî dan!

Sekreterê Giştî yê NATOyê Jens Stoltenberg êrîşa Îranê ya li ser Hewlêrê şermezar kir û diyar kir ku ew piştigiriyê didin serweriya Iraqê. Balyozê Yekîtiya Ewropayê yê Iraqê Thomas Seiler jî diyar kir ku ew ji ber êrîşên ku bûne sedema mirina sivilan bi giranî nîgeran in.

Pasdarên Şoreşa Îranê şeva borî bi 11 moşekên balîstîk êrîşî xalên cuda yê Hewlêra paytext kirin.

Di van êrîşan de karsazê Kurd Peşrew Dîzeyî, keça wî Jîna Dîzeyî ku wê di 25ê Çileyê de bibûya yek salî jiyana xwe ji dest dan. Karsazê Iraqî Kerem

Mîxaîl ku li malê mêvan bû lê li Bexdayê rûdinişt û karmendekî Fîlîpînî jî jiyana xwe ji dest dan. Herwiha 16 kes jî birîndar bûn.

Sekreterê Giştî yê NATOyê Jens Stoltenberg ku di Foruma Aborî ya Cîhanê ya ku li Davosa Swîsreyê hat lidarxistin de bi Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîa El-Sûdanî re hat bal hev, li ser hesabê xwe yê Xê daxuyanî da û got, "Me bi Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîa El-Sûdanî re hevdîtin kir û li ser hevkarîya me ya xurt gotûbêj kirin. Herwiha min êrîşên dawî yê Îranê yê li ser Hewlêrê şermezar kirin û ji bo kesên jiyana xwe ji dest dane jî sersaxî xwest. Em piştigiriyê serwerî û yekparçeyîya axa Iraqê dikin."

Balyozê Yekîtiya Ewropayê yê Iraqê Thomas Seiler jî piştî êrîşê li ser hesabê xwe yê Xê nivîsek parve kir.

Seiler got, "Yekîtiya Ewropayê ji zêdebûna tundiya li Rohîlata Navîn ku bûye sedema mirina gelek sivilan li herêmê gelekî bi fikar e."

"Êrîşên vê dawiyê yê li ser serweriya Iraqê cihê nîgeraniyê cidî ye ji ber ku bandoreke bêstîqrar li ser welat û navçeyê heye.

"Yekîtiya Ewropî bang li aktorên li herêmê dike ku herî zêde xweragiriye nîşan bidin û ji bo rawestandina rageşiyê bixebitin."

Wezîrê Almanya Lindner ji bo êrîşa Îranê sersaxiyê li Serokwezîr Mesrûr Barzanî kir

Wezîrê Dewletê yê ji Wezareta Derve ya Almanyayê Tobias Lindner bi rêya telefonê pêwendî li gel Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî kir û ji ber êrîşa Hewlêrê ya ji alî rejîma Îranê ve pêk hat, ji bo cangoriyên êrîşê hêviya sersaxiyê xwest.

Tobias Lindner her wiha ji ber êrîşa hovane ya li dijî welatîyên sivil ên Herêma Kurdistanê jî rejîma Îranê riswa kir û piştigiriyê dewleta xwe Almanyayê ya ji gel û rêveberiya Herêma Kurdistanê re pêşkêş kir.

Serokê hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî jî ji bo piştigirî û hevsoziya welatê Almanyayê spasiya xwe pêşkêşî Wezîrê Dewletê yê ji Wezareta Derve ya Almanyayê Tobias Lindner kir.

Mesrûr Barzanî û Tobias Lind-

ner her wiha li ser gringiya domandina erkên Almanya yê di Hevpeymanîya Navneteweyî ya dijî DAIŞê ku bi Herêma Kurdistanê re bi hemahengî tê meşandin kirin.

Her dû diplomatên di beşeke

pêwendiyê de hevbiyariya li ser çareserkirina pirsgerêken navbera Herêma Kurdistanê û Hikûmeta navendî ya Iraqê û dabînkirina mafên destûrî û darayî yê Herêma Kurdistanê destnîşan kirin.

Du komîteyên Parlamentoya Iraqê sibe serdana cihê êrîşa Îranê ya li ser Hewlêrê bikin

Ji bo lêkolînkirina li ser êrîşa mûşekî ya li ser Hewlêrê, sibe Komîteya Asayîş û Berevaniyê û Komîteya Pêwendiyên Derve ya Parlamentoya Iraqê dê serdana cihê êrîşê bikin.

Endamê Komîteya Asayîş û Berevaniyê ya Parlamentoya Iraqê Merîwan Dîzeyî jî K24ê re ragihand, Ji bo lêkolînkirin û nivîsîna

raportekê li ser êrîşa mûşekî ya li ser Hewlêrê, biryar e sibe Komîteya Asayîş û Berevaniyê û Komîteya Pêwendiyên Derve ya Parlamentoya Iraqê serdana cihê êrîşê bikin.

Merîwan Dîzeyî got jî, ew komîte dê biçin cihê bûyerê û li ser hûrgiliyên bûyerê lêkolîne bikin û raporekê amade bikin.

Şeva 15.01.2024 çend deverên sivilan li Hewlêrê û derdora wê bi çend mûşekên Balîstî û dronan hatin armanckirin. Di encama êrîşê de, 5 welatî şehîd bûn û 6 welatîyên din jî birîndar bûn ku piraniya wan endamên malbata Pêşrew Dîzeyî bûn. Piştê jî Pasdarên Îranê berpirsariya êrîşan girt ser xwe.

Li gorî raporên ku ji aliyê Dezgeha Asayîşa Nîştîmanî ya Iraqê û aliyên pêwendîdar ve hatine amadekirin, mala ku li Hewlêrê hatiye armanckirin, ne baregeha Mossadê ye û cihê rûniştina sivilan bûye.

Her di vê derbarê de, Şewirmendê Asayîşa Nîştîmanî ya Iraqê û Serokê Komîteya Lêkolîne ya Hikûmeta Iraqê Qasim El-Arecî derbarê êrîşên Îranê li ser Hewlêrê de ji K24ê re ragihandibû, cihê hatiye armanckirin mala sivilêkî bû û ne binkeyeke sîxurî ya Îsraîlê bû.

Neviya Faîk Bucak bû namzêda Şaredariya Diyarbekirê

Di pêşhilbijartinên bernaamzedên hevserokatiya şaredariya Diyarbekirê yê DEM Partiyê de, namzêda jin hate diyar kirin.

Hate ragihandin ku Serra Bucak wek bernaamzedê DEM Partiyê ya jin bo hilbijartinên şaredariya bajarê mezîna a Diyarbekirê hate hilbijartin.

Li gorî zanyariyan di pêşhilbijartinê doh 21ê Çileyê ya bernaamzedên jin ên bo şaredariya Diyarbekirê de, Serra Bucak ji sedî 55ê dengên delegeyan wergirt û 4 hezar 875 deng standin.

Hevrika wê Gulşen Ozer jî 1724 deng wergirtin û Serra Bucak wek namzêda hilbijartinên şaredariya bajarê Diyarbekirê diyar bû.

Tê çaverêkirin di pêşhilbijartinên DEM Partiyê de, ji bo namzêde mêr ê hevseroktiya

şaredariya Diyarbekirê jî Garip Kandemir û Dogan Hatun hevrikiyê bikin.

Serra Bucak, neviya Serokê Giştî yê Partiya Demokrata Kurdistanê ya Tirkîyeyê, parêzer û helbestvan Faîk Bucak e. Faîk Bucak di sala 1966an de li

bajarokê Rihayê Sîwerekê bi 18 guleyan hatibû birîndarkirin û piştê li nexweşxaneyê şehîd bûbû.

Serra Bucak ji sala 2006an ve li şaredariyên Diyarbekirê xebat kirine û bi salan e di siyasetê de cî digire.

Kê Devê Leyla Zana Band Kir û Dîsa Banda wê vekir?

Gelo çima Leyla Zana, hema-hengîya PKK û dewleta tirk, ku bi hev re di xendekan de bi hezaran xort û keçên kurdan qetilkirin,

Leyla Zana qezda doza Kurd û Kurdistanê dike û dibêje; "Ev doz ji hemû şexsiyetan pir mezintir e"(!)

malên wan wêran kirin, koçber kirin zelal nake?

Siyasetmedara xeta PKK û tevgera wê a legal Leyla Zana; piştî heft salan, ku di ser komkujîya Kurd a di xendekan re derbas bû, derket mazatê. Piştî heft salan Leyla Zana peyivî. Ev heft sale Leyla Zana devê xwe band kiribû û nedipeyivî. Di mala dîya xwe de hepiskirî bû.

Gelo kê dengê Leyla Zana qut kiribû?

Kê ji Leyla Zana re got; „êdî derkeve bipreyî û van mesajan bide?“

Leyla Zana çima piştî heft salan derket holê û raser got; „muhabetê çareserkirina pîrsa Kurd Tayip Erdogan û Abdullah Ocalan“ e?

Dewletê û PKKê, A. Ocalan dixwazin çi bikin?

Parastina Salahattin Demirtaş û piştî heft salan derketina Leyla Zana a qada axavtînê tên çî wateyê, gelo tesadûf e?

Di virde xwestin Leyla Zana çî bêje?

Leyla zana li ser komkujîya xendekan çî got û çima rastî negot, an jî çima nabêje?

Leyla Zana çima heft salan xwe di mala dayîka xwe de hepiskiribû, ne dipeyivî û berpîrsî-yariya xwe a li henber „gel“ neanî cîh û îro bi „hêsrên çavan“ re derket ber me?

Bawer bike Leyla Zana, ewên ku heft salan devê te band kir û yên ku îro ji te re got „ceza te xelas bûye, derkeve bipreyî“(!) eynî kesin an jî hêzin!

Gelo ev durustîye?

Siyasetmedara xeta PKK û tevgera wê a legal Leyla Zana diyar dîke ku ew „ne xeyîdiye lê piştî bûyerên xendekan ew ketiye şîrî“(!)

Gelo çima Leyla Zana, hema-hengîya PKK û dewleta tirk, ku bi hev re di xendekan de bi hezaran xort û keçên kurdan qetilkirin, malên wan wêran kirin, koçber kirin zelal nake?

Leyla Zana qezda doza Kurd û Kurdistanê dike û dibêje; "Ev doz ji hemû şexsiyetan pir mezintir e"(!)

Madem ev doz ji doza hemû şexsiyetan mezintire, çima Leyla Zana, wê qatliama xendekan eşkere nake û dernakeve ber PKK û Dewleta tirk û bi durustî, bi berpîrsîyarî nabêje; PKK û dewleta tirk bi hev re ev qatliam a li ser milletê Kurd meşîya pêkanîn. Armanca wan li seranserê sînorê Roavayê Kurdistanê û bakurê Kurdistanê ji holê rakirina bingeha Kurdperwerîyê bû. Eger bi Leyla Zana re piçek mirovatî, durustî û însaniyet hebûya wê ew rojên bi qirêj, ewên pişt wan ewrên reşî tarî, ew qulên tarî û hema-hengîya di navbera PKK û dewleta tirk de, di navbera artêşa tirk de, di navbera hêzên paramîlîter yê dewleta tirk de eşkere bikira

Salahattin Demirtaş, di parastina xwe de li ser komkujîya kurdan a xendekan hinek tiş zelal kir. Di eslê xwe de di serî de min nivîsîbû ku devlet û PKK li pişt Kurdkujîya xendekan bû. Lê S. Demirtaş bi devekî yek ji qadroyên vê pêvajokê a tevgerê hinek tişt eşkere kir. S Demirtaş eşkere kir ku;

„Bûyerên xendekan li henber îktîdarê ji bona kudetayek leşkerî Fetoyan, dewletê, hêzên dewletê yê leşkerî ku li herêmê û PKK bi hev re çêkir!“

Gelo ji dêlva ku Leyla Zana „7 salan şîrî“ bike, çima derneket û hesab neda milletê Kurd û Kurdistanê? Ji dêlva bêdengîya xwe a heft salan, çima ew berpîrsîyarên wan qatliaman neanî ziman?

Leyla Zana dibêje; „Di 2015an de erdhejêke siyasî rû da.“

Çî bû ew erdheja sîyasî û kî bûn ew aktorên wê erdhejê, ku bi hezaran Kurd hatin qetilkirin? Bi rojan cesedên me li kolanan bêxwedî man! Ji dêlva Leyla Zana hewlê bide xwe ku bi „hêsrên xwe“ kurdan bixapîne, bila derketa û ev qirêjîya di navbera dewleta tirk û PKK de eşkere bikira!

Leyla Zana bi rehetî dibêje;

„Bi taybetî di dema xendekan de bi rastî em gihîştin asteke ku muxatabiya siyasî rawestiya.

Di wê serdemê de jî min dît ku dema em rûbirûyî girseyê dihatin tu bersiveke me tune ku em bidin. Yek ji sedemên bêdengîya min jî ev bû.“ Leyla Zana, ew „muhabetîya sîyasî“ çî bû gelo, mîsyona wê muhabetîyê çî bû?

Başê çima îro Leyla Zana wê bersivê nade girseyê û nabêje ku kî û kîjan hêz bûn sebebê wan qatliamên Sûrê, Nisêbînê, Cizîrê û Şîrnexê? Madem berî wê demê muhabetîya wê a sîyasî hebû çima eşkere nake? Rolê PKK di hilweşandina van bajarên de çî bû?

Leyla Zana dibêje; „Civak li benda bersivê ye û tu nikarî bibî bersiv. Ev rewş bû sedema şîna min a 7 salan. Ez pir êşandim. Jiyan tenê ne hilbijartin in.“(!)

Belê Leyla Zana, ji dêlva tu heft salan şîrî bike û hêsrên sexte bibarîne, te di wan heft salan de bersiva civatê bidaya. Îro jî Kurd, maxdûrên Sûra Amedê, Nisêbînê, Cizîrê û Şîrnexê ne û li benda bersiva tene. Çima tu bersiva wan nade?

Kî bûn ewên ku bi hev re ew tofan anîn serê milletê Kurd?

Lê tu rast nabêje Leyla Zana û tu li henber milletê Kurd jî ne xwedî wîcdane û ne durust e. Eger tu durust bûya, ji dêlva te bigota;

„Na, ev doz ji hemû şexsiyetan pir mezintir e, dozeke pir berfirehtir e. Ma mirov ji dozê dixeyîde? Eger mirov ji dozê bixeyîde, mirov ji xwe dixeyîde.“(!)

Tenê ew kesên ku heft salan devê te band kirin û tu mahkûmî hepsa mala dîya te kirin, te yê ew eşkere bikirana. Teyê ew komkujîya zarokên kurdan a xendekan, ew tiştên tarî eşkere bikira!

Tu dibêje, „Min ji Erdogan re got qulên tarî“(!) Başê çima tu wan qulên tarî ji T. Erdogan re dibêje, çima tu ji milletê xwe re, ji maxdûrên komkujîya xendekan re eşkere nake û nabêje. T. Erdogan dizane wan qulên tarî çî ne û kî di wan qulan de hene! Lê milletê Kurd nizane bê kî di wan qulên teyî tarî de hene!

Yek ji wan kesên ku di wan qulên tarî de xwe veşartîye jî A. Ocalan e, lê tu dibêje;

„Kesên ku dixwest bêyî Ocalan û Erdogan vê pîrsîrêkê çareser bikin hebûn, wan digot em dê di nav xwe de vê pîrsîrêkê çareser bikin.“

Ka tu çima wan kesên eşkere nake? Lê tu carek din wan kesên pêşniyar dîke ji dewleta tirk re ku ew muhabet bin.

Durust bûn, xwedî lêderketina wîcdan tiştên pir pîrozîn Leyla Zana! Bawer bikin we ew durustî û ew wîcdan jî wenda kirîye. Tu êdî ne ew Leyla Ber zîndana Dîyarbekirê ye.

Serokwezîr Barzanî li Davosê bi Şewirmendê Asayîşa Niştîmanî ya Amerîkayê re civiya

Serokwezîr Mesrûr Barzanî li Davosê ligel Şewirmendê Asayîşa Niştîmanî ya Koşka Spî Jake Sullivan behsa girîngiya dabînkirina asayîş û aramiya Herêma Kurdistanê kir.

Mesrûr Barzanî ji bo beşdarbûna 54emîn

Korbenda Aborî ya Cîhanî (WEF) roja 15ê Çile gihîşt Davosê.

Serokwezîr Barzanî îro li Davosê bi Şewirmendê Asayîşa Niştîmanî ya Koşka Spî Sullivan re civiya.

Di hevdîtinê de ku girîngiya dabînkirina asayîş û aramiya Herêma Kurdistanê ligel êrîşên ser Hewlêrê hate gotûbêjîkirin, Sullivan piştewaniya xwe ji bo Herêma Kurdistanê dîpat kir û tekezî li ser wê yekê kir ku wê ligel Serokê Amerîka Joe Biden behsa tedbîrên ji bo parastina aramiya heremê bikin.

Îran naxwaze Herêma Kurdistanê bibe hêzeke mezin a aborî

Berdevkê berê yê Hevpeymanîya Navdewletî ya Dijî DAIŞê ya bi serokatîya Amerîka Kolonel Myles Caggins ragihand, Îran naxwaze Herêma Kurdistanê

bibe hêzeke mezin a aborî.

Albay Caggins derbarê rojevê de daxuyani dan. Caggins amaje bi wê yekê kir ku êrîşa moşekî ya li ser Hewlêrê yek ji karesatên Iraqê bû, Caggins tekez kir ku Amerîka êrîşên moşekî şermezar dike û girîng e Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şîya Sûdanî êrîşên moşekî yê li ser Hewlêrê li Davosê şermezar dike.

Caggins diyar kir ku Amerîka bi berçavgirtina helwesta Herêma Kurdistanê rêzê li nêrîna Herêma Kurdistanê digire û got, "Pîrsîrêka herî mezin Îran e, li dijî Herêma Kurdistanê moşekên balîstîk bi kar tîne."

Caggins eşkere kir, Îran dixwaze peyamekê bide Herêma Kurdistanê ku naxwaze bibe xwediyê hêzeke mezin a aborî li herêmê, Serokwezîr Mesrûr Barzanî û şanda pê re wê li Davosê Kurdistanê bigihînin asteke bilind.

Wezîrê Karên Derve yê Swêdê li ser êrîşa li Hewlêrê axivî

Wezîrê Karên Derve yê Swêdê Tobias Billstrom da zanî ku wan fikarên xwe yê derbarê êrîşa Îranê ya li Hewlêrê ji Balyozxaneyê Îranê ya li Stockholmê re ragihandine.

Nûçegihanê Rûdawê Zinar Şîno geşedanên Rojhilata Navîn û êrîşa mûşekî ya Supaya Pasdaran a Îranê ya li Hewlêrê ji Wezîrê Karên Derve yê Swêdê Tobias Billstrom pîrsî.

Tobias Billstrom got, "Em rewşa Rojhilata Navîn û bi taybetî şerê di navbera Îsrail û Hemasê de bi awayekî cidî werdigrin."

Herwiha Billstrom li ser êrîşa Hewlêrê jî wiha anî ziman, "Me ji karbirêkerê balyozxaneyê Îranê ya Stockholmê re got ku em ji ber êrîşên li Hewlêrê nîgeran in."

Leyla Zana sedema bêdengmana xwe eşkere kir û daxwazek Erdogan kir!

Siyasetmedara Kurd Leyla Zana, piştî 8 salan bi hevpeyvînekê bêdengiya xwe

bidawî anî û sedema bêdengmana xwe jî eşkere kir.

Leyla Zana di hevpeyvîna Gazeta Duvarê ya ligel Vecdî Erbay de, dibêje sedema bingehîn a ku ew bêdeng maye mehcûbiyeta bo pêvajoya xendekan û bidawîbûna muxatabiya siyasî bo çareseriyê pirsra Kurd e.

Zana dibêje: "Sala 2015an em rûbirûyî erdhejêke siyasî bûn. Bi taybet di pêvajoya Xendekan de, em hatin asta rawestana muxatabiya siyasî. Wê demê min dît ku bersiveke em bidin gel tune ye. Yek ji sedema bêdengmana min ev e. Ji ber mehcûbiyeta li hember gelê Kurd û gelên me, bêdeng mam. Di wê pêvajoyê de, bi sedan kesan can da."

Di beşeke din a hevpeyvînê de Leyla Zana ji Serokomarê Tirkîyeyê Recep Tayyip Erdogan daxwaz dike û dibêje: "Birêz Serokomar dibêje, min pêvajoya çareseriyê xistiye sarincê. Êdî dema wê bidawî bibe, divê wî karî bi esasî bigrin dest. Bêyî wext winda bikin... Lê xuyaye ku hewldaneke wan a wiha tune ye. Êdî tehemula paşxistinê û taloqkirinê nemaye."

Leyla Zana diyar dike ku êdî şert û mercên Rojhilata Navîn jî neçar dike dewleta Tirk û Kurd çareseriyekê bibînin û hêviya civakê jî ew e.

Anthony Blinken êrişên li ser Hewlêrê şermezar kir

Wezîrê Derve yê Amerîkayê Antony Blinken êrişên Îranê yên li ser Hewlêrê bi tundî şermezar kir û ragihand, Hikûmeta Herêma Kurdistanê yek ji hevkarên nêzîk ên Amerîka ye.

Antony Blinken di parvekirina xwe ya li ser platforma medyaya civakî X de diyar kir ku duh li Davosê bi Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî re hevdiñtin kiriye.

Wezîrê Amerîka Blinken di daxuyaniya xwe de got, "Piştî êrişên Îranê yên li ser Herêma Kurdistanê, min li Davosê bi Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî re hevdiñtin kir û tekezî li ser wê yekê kir ku Hikûmeta Herêma Kurdistanê hevkarê me yê nêzîk e. Amerîka bi eşkere êrişên Îranê şermezar dike."

Mesrûr Barzanî ku li Davosê bû, duh bi Wezîrê Amerîkayê Blinken re civiya. Di civînê de êrişên Îranê yên ku bûne sedema mirin û birîndarbûna sivîlan hatin şermezarkirin.

Blinken balkişand li ser wê yekê ku Serokê Amerîkayê Joe Biden êrişên li dijî Herêma Kurdistanê wek metirsiyeye cidî dibîne, Blinken tekez kir ku ew ê hewlên pêwîst bidin ji bo parastina ewlehî û aramiya navçeyê.

Sûdanî: Pêwendiya destpênkirina hinartina petrolê bi mesrefên kompanyayan re heye

Serokwezîrê Îraqê ragihand ku paşxistina hinartina petrola Herêma Kurdistanê ya Tirkîyeyê, ji ber nakokiyên li ser dayîna pereyê kompanyayên li Herêma Kurdistanê kar dikin e.

Serokwezîrê Îraqê Mihemed Şiya Sûdanî ji ajansa Bloombergê re ragihand, nakokiyên ligel kompanyayên navdewletî yên ku di sektora neftê ya Herêma Kurdistanê de kar dikin, li ser dayîna pereyên wan, hinartina petrolê ji Herêma Kurdistanê 10 meh in bi paş xistiye.

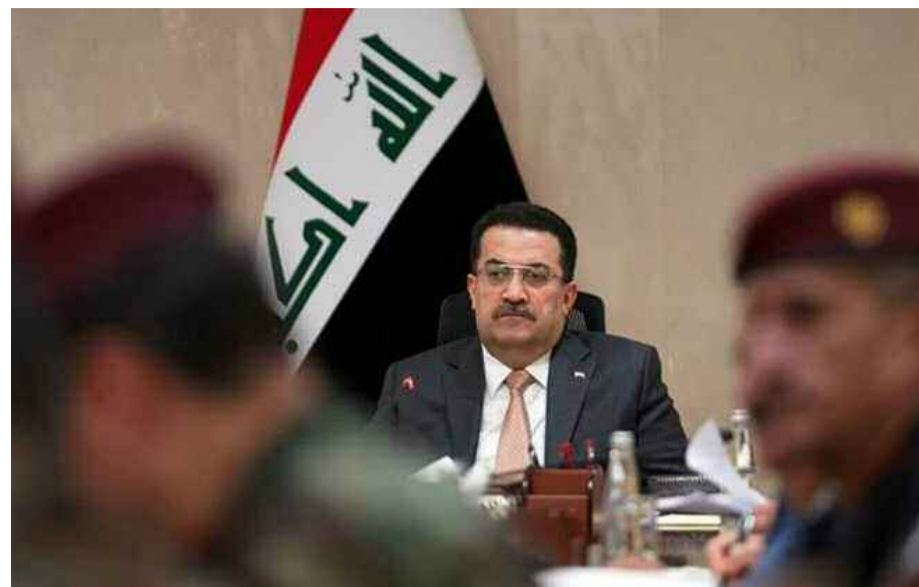
Tezmînata kompanyayên navdewletî yek ji wan mijaran e ku hinartina petrolê rawestandîye.

Li gorî pisporên petrolê, ji ber rawestandina hinartina petrolê ya ji bo Tirkîyeyê, Herêma Kurdistanê û kompanya mehane nêzîkî milyarek dolar ji dest bidin.

Serokwezîrê Îraqê Mihemed Şiya Sûdanî got:

"Di warê bihayê berhemênê de pirsgerêkên kompanyayên petrolê hene, danûstandin ji bo çareserîkirina van pirsgerêkan berdewam in lê heta niha neghiştine rêkeftineke fermî."

Derbarê danûstandinên ligel Bexdayê de, Komeleya Pîşesaziya

Petrolê ya Kurdistanê li ser hesabê xwe yê fermî yê Xê ragihand, çend nûnerên kompanyayên wan vê dawiyê beşdarî danûstandinên li Bexdayê bûne û hêvîdar in ku gotûbêjan berfirehtir bibin.

Sûdanî diyar kir ku Encûmena Wezîran a Îraqê ji meha borî ve li ser nirxandina guhertinên budceya Îraqê kar dike da ku bikarin bi rêya guhertinan mûçeyê kompanyayên biyanî bidin.

Komeleya Pîşesaziya Petrolê ya Kurdistanê ji şeş kompanyayên neftê yên Herêma Kurdistanê pêk tê ku berî ragirtina hinartina petro-

la Kurdistanê endamên wê ji sedî 50ê petrola Herêma Kurdistanê ya rojane berhem dianîn.

25ê Adara 2023yan bi biryara Dadgeha Navdewletî ya Hakemê ya Parîsê, hinardekirina petrola Herêma Kurdistanê hatibû rawestandî. Li gorî Komeleya Pîşesaziya Petrolê ya Kurdistanê vê biryarê nêzîkî 10 milyar dolar zerer daye Îraq û Herêma Kurdistanê.

Piştî rawestandina hinartina petrolê, rayedarên Îraq û Tirkîyeyê çendînan danûstandin li ser destpêkirina hinartina petrolê ji Herêma Kurdistanê kirin.

Odeya Bazirganiyê ya Dihokê li ser bazirganiya bi Îranê re biryarek da

Odeya Pîşesazî û Bazirganiyê ya Dihokê banga boykotkirina berhemên Îranê kir û got, "Em dê ji bo berhemên xwemalî û biyanî ji bazirganên xwe re alternatîfan bibînin."

Li ser biryara boykotê ya Odeya Pîşesazî û Bazirganiyê ya Hewlêrê ya piştî êrişên mûşekî ya Îranê ya li Hewlêra Îro Odeya Pîşesazî û Bazirganiyê ya Dihokê jî daxwaz kir ku berhemên Îranê neyên hawirdekirin.

Di daxuyaniya Odeya Pîşesazî û Bazirganiyê ya Dihokê de hat gotin:

"Ji ber ku gelek berhemên Îranê di bazarên me de hene, em wek Odeya Pîşesazî û Bazirganiyê ya Dihokê bi hûrgilî lêkolînan dikin da ku bazarên alternatîf peyda bikin ku bazirganên me bikarin berhemên Îranê bi berhemên xwemalî û bi welatên din re biguherînin."

Çi bûbû?

Supaya Pasdaran a Îranê, şeva 15ê Kanûna Paşînê êrişî Hewlêra paytexta Herêma Kurdistanê kir.

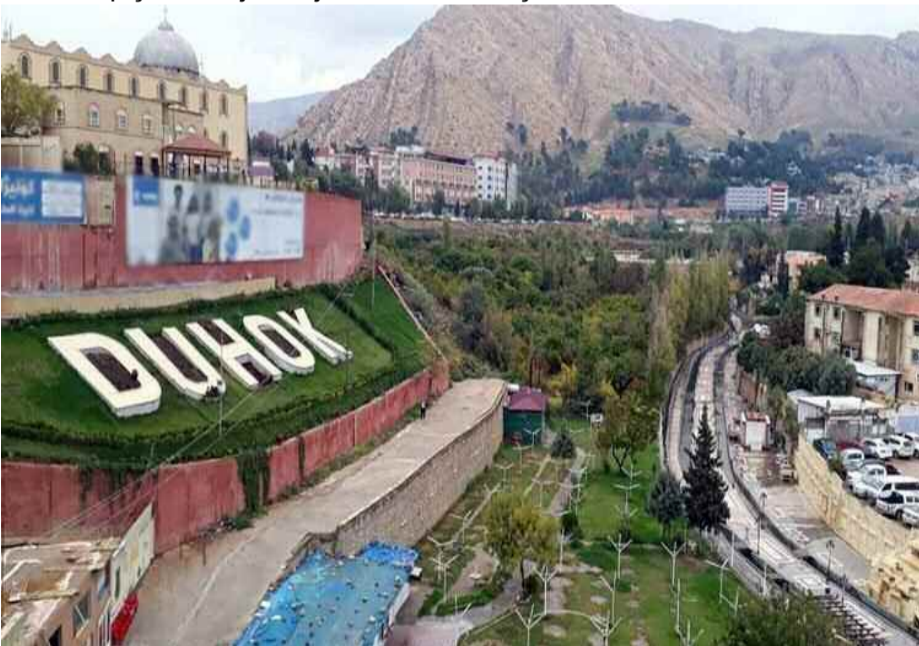
Di vê êrişê Îranê de 4 sivîlan canê xwe ji dest da û 16 kes jî birîndar bûn.

Îranê derdora demjimêr 23:30î bi 11 mûşekan êrişî Hewlêrê kir û pênc ji wan li mala sermayedarê Hewlêrê Pêşrew Dizeyî ketin.

Pêşrew Dizeyî, keça wî Jîna, mêvanê wî û xizmetkareke mala wî canê xwe ji dest da.

Li mala Dizeyî amadehî dihatin kirin ku piştî 10 rojan rojbûna ewil

rêya sîstema parastina esmanî du mûşekên Îranê xistine xwarê.

a Jînayê were pirozkirin lê wê ji ber êrişên Îranê saleke temenê xwe jî tamam nekir.

Hevjîna Dizeyî û du kurên wî jî di heman êrişê de li mala xwe birîndar bûn. Rewşa tenduristiyê ya kurekî wî xirab e û niha li Îmarata Erebiyê tê tedawîkirin.

Li aliyên din, Dijeterora Kurdistanê jî heman rojê ragihand, 3 dronên bombebarkirî yên ku armanca wan Balafirgeha Navneteweyî ya Hewlêrê bû, xatîne xistin.

Berpîrê Operasyonên Taybet ê Ajansa Parastin û Îstixbaratê Ebdula Hemereşîd ji Tora Medyayî ya Rûdawê re da zanîn ku wan bi

Sibeha 16ê Kanûna Paşînê demjimêr 05:50î jî dîsa li nêzîkî Balafirgeha Hewlêrê dronek ketibû xwarê û teqiyabû.

Nûçegihanê Rûdawê Sîdar Leşkirî da zanîn ku ew dron a grûpa bi nave Berxwedana Îslamî ya Îraqê bûye.

Ev êrişên Îranê hem li nav Kurdistan hem jî li qada navneteweyî bûn sedema gelek bertekan.

Welatên wekî Amerîka, Çîn, Fransa, Almanya, Tirkîye û Fînlendayê ev êriş şermezar kirin.

Dîsa gelek partî, sazî û rêxistinanan Kurdistan jî bertekên tund nîşanî van êrişên Îranê dan û wan Îran şermezar kir.

Премьер Ирака призвал надавить на Израиль, чтобы эскалация не охватила весь регион

Международное сообщество должно оказывать давление на Израиль, чтобы тот прекратил боевые действия в секторе Газа, иначе вооруженный конфликт охватит весь ближневосточный регион. Такое мнение выразил премьер-министр Ирака Мухаммед ас-Судани на встрече с министром обороны Нидер-

ландов Кайсой Оллонгрэн в ходе ее визита в Багдад.

"Мировое сообщество должно оказать давление на Израиль с целью прекращения агрессии в палестинском анклав и воспрепятствовать открытию новых фронтов на Ближнем Востоке, поскольку их появление угрожает стабильности региона и всего мира" - приводит слова ас-Судани его пресс-служба в официальном Telegram-канале. Причина расширения конфликта в регионе, по мнению иракского премьера, заключается в том, что "война в Газе по-прежнему идет, а Израиль продолжает совершать преступления против палестинского народа".

Говоря о ситуации в своей стране, Ас-Судани заявил, что его правительство "не приемлет каких-либо попыток нарушить суверенитет Ирака" и обязуется предоставить защиту всем дипломатическим миссиям на иракской территории.

Премьер-министр подчеркнул, что хотя правительство Ирака и приняло решение "о пересмотре отношений со странами - членами международной коалиции", оно продолжит оказывать необходимую поддержку миссии НАТО в исполнении ее профессиональных обязанностей.

Со своей стороны Оллонгрэн передала ас-Судани официальное приглашение от его голландского коллеги Марка Рютте посетить Нидерланды и обсудила с иракским премьером некоторые вопросы, которые стороны планируют затронуть в ходе грядущей встречи.

Ситуация на Ближнем Востоке резко обострилась после проникновения 7 октября 2023 года боевиков палестинского движения ХАМАС из сектора Газа на израильскую территорию, сопровождавшегося массовыми убийствами жителей приграничных населенных пунктов и захватом более 200 заложников, включая детей, женщин и стариков. Радикалы назвали эту атаку ответом на действия израильских властей против мечети Аль-Акса в Иерусалиме. Израиль объявил о полной блокаде Газы и начал наносить ответные удары по анклав и отдельным районам Ливана и Сирии. Столкновения происходят и на Западном берегу реки Иордан.

После обострения палестино-израильского конфликта в секторе Газа сторонники мятежного йеменского движения "Ансар Аллах" (хуситы) заявили, что будут наносить удары по территории Израиля и не позволят связанным с ним судам проходить через воды Красного моря и Баб-эль-Мандебского пролива, пока операция в палестинском анклав не будет прекращена. По подсчетам Центрального командования Вооруженных сил США, с середины ноября хуситы атаковали более 20 кораблей и гражданских судов в Красном море.

Переговорная группа КРГ и нефтяные компании обсуждают бюджет и возобновление экспорта

Переговорная делегация Регионального правительства Курдистана (КРГ) провела переговоры с представителями нефтегазовых компаний, чтобы обсудить ключевые вопросы бюджета, нефтяного законодательства и возобновления экспорта нефти из курдского региона Ирака. Обсуждения были сосредоточены на последних событиях в продолжающихся переговорах между Эрбилем и Багдадом, в частности, на важнейших аспектах бюджета и вопросах, связанных с нефтью. В ходе встречи была подчеркнута приверженность КРГ поиску всеобъемлющего решения.

Значительная часть диалога была посвящена возобновлению экспорта нефти из Курдистана и достижению консенсуса относительно затрат, связанных с добычей

и транспортировкой нефти.

В марте 2023 года Международная торговая палата в Париже вынесла вердикт против независимого экспорта сырой нефти Курди-

стана через Турцию, на основании которого федеральное правительство остается единственной стороной, отвечающей за экспорт нефти через турецкий порт Джейхан.

Посол США: Неправомерное использование Ираном иракской авиакомпании для получения оружия нарушает суверенитет

Действия министерства финансов США подтверждают приверженность Вашингтона реагированию на любые угрозы, исходящие от проиранских группировок в Ираке и регионе, заявила посол США в Багдаде Алина Романовски.

Управление по контролю за иностранными активами Министерства финансов США 22 января объявило о преследовании физических и юридических лиц, связанных с иранским "Корпусом стражей Исламской революции" (КСИР) и "Катаиб Хезболла". Этот шаг направлен на устранение угроз, исходящих от этих группировок для личного состава США и региональной стабильности, указано в официальном заявлении.

"Сегодня @USTreasury [Министерства финансов США] подвергло санкциям иракскую авиакомпанию "FlyBaghdad" и трех членов "Катаиб Хезболла" за оказание поддержки иранскому "Корпусу стражей Исламской революции" [КСИР] и его марионеточным группам в Ираке, Сирии и Ливане", — написал посол США на своей странице в "X".

"Сегодняшние действия подчеркивают нашу готовность отреагиро-

вать на продолжающуюся угрозу, которую КСИР и его прокси-сеть представляют для Ирака. Использование Ираном иракской авиакомпании для контрабанды оружия, истребителей и долларов США является вопиющим нарушением суверенитета Ирака", — добавила она.

Министерство финансов США официально включило в санкционный список иракскую авиакомпанию "FlyBaghdad" и ее генерального

директора Башира Абдулкадхима Алвана аль-Шаббани.

Одновременно министерство финансов подвергло санкциям трех лидеров "Катаиб Хезболлы" — Хоссейна Моанеса аль-Ибуди, Рияда Али Хусейна аль-Аззави и Аукада Мухсина Фараджа аль-Хамидави за предполагаемую причастность к планированию сбора разведывательной информации, похищению людей, террористическим атакам и отмыванию денег.

Группа ополченцев взяла на себя ответственность за новое нападение на "Айн аль-Асад"

"Исламское сопротивление в Ираке" взяло на себя ответственность за недавнюю атаку беспилотника на авиабазу Аль-Асад в западной иракской провинции Анбар, где дислоцируются американские войска. Нападение на иракскую базу 22 января произошло всего через несколько часов после того, как силы "Исламского сопротивления" нанесли два отдельных ракетных удара по другой базе США в сирийском Конико.

Эта группа ополченцев наносит удары по базам США как в Ираке, так и в соседней Сирии, активизируя свои действия с начала израильского конфликта в секторе Газа в начале октября. Ссылаясь на поддержку Вашингтоном Израиля в

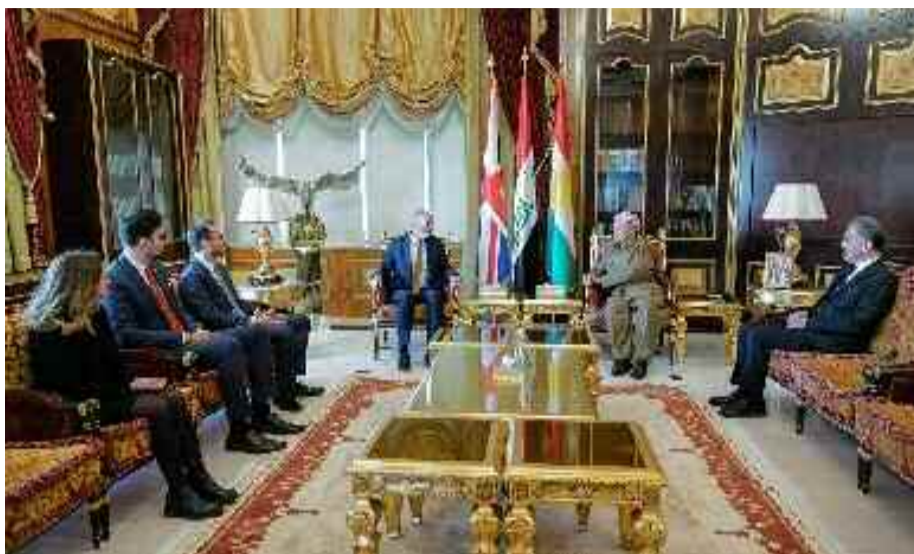
секторе Газа, "Исламское сопротивление" называет свои удары ответными мерами.

По данным Центрального командования США (CENTCOM), ранее, 20 января, база "Айн аль-Асад" подверглась нападению баллистическими ракетами, запущенными боевиками, связанными с Ираном, из Ирака. Хотя в заявлении не уточня-

лась степень ранений среди американского персонала, как сообщает "Reuters", проводятся оценки возможных черепно-мозговых травм.

CENTCOM признал, что, хотя большая часть ракет была перехвачена, некоторые все же попали в базу. Командование занимается оценкой размера ущерба, причиненного атакой.

Президент ДПК и посол Великобритании обсудили нападение Ирана на Эрбиль

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), 24 января принял посла Великобритании в Ираке Стивена Хитчена, чтобы обсудить последние события в регионе, включая недавнее нападе-

ние Ирана на столицу Иракского Курдистана.

Барзани поблагодарил британского посланника и правительство за их позицию в отношении атаки на Эрбиль, и вновь выразил свою глубокую обеспокоенность по поводу

бесчеловечных действий, совершенных против народа Курдистана.

Он также выразил признательность за усилия премьер-министра Ирака Мухаммеда Шиа ас-Судани, который распорядился расследовать и раскрыть подробности инцидента.

Со своей стороны, британский дипломат еще раз выразил соболезнования в связи с ракетной атакой, совершенной иранским "Корпусом стражей Исламской революции" (КСИР), в результате которой погибли четыре и были ранены шесть мирных жителей. Кроме того, он подчеркнул важность усилий комитета по установлению фактов о нападении, созданного премьер-министром Ирака.

На встрече также были рассмотрены недавние события в области безопасности и политики в Курдистане и Ираке.

Курдская диаспора в Европе протестует против нападения Ирана на Эрбиль

Множество курдов в Европе 20 января приняли участие в массовых демонстрациях, чтобы осудить смертоносное нападение на Эрбиль, совершенное 15 января иранским "Корпусом стражей Исламской революции" (КСИР) и в результате которого были убиты и ранены мирные жители, в том числе 11-месячная девочка.

В рамках единой позиции против агрессивных актов насилия КСИР в отношении невинных детей и гражданских лиц в Курдистане курдская диаспора в Германии, Дании, Финляндии и Норвегии объединилась для проведения эффективных демонстраций в своих городах.

Эти собрания были направлены на то, чтобы послать мощный сигнал Ирану, выразив свою решительную оппозицию любой форме агрессии против своих сограждан в

Курдистане. Собравшиеся в 16 европейских странах пели курдский национальный гимн "Эй Ракиб" и поднимали флаг Курдистана.

Ранее в этот четверг "Конфедерация курдской диаспоры" в сотруд-

ничестве с "Курдской федерацией мигрантов", а также рядом общин курдской диаспоры и неправительственных организаций (НПО) призвала курдов в Европе выйти на митинг протеста.

"Благотворительный фонд Барзани" оказал помощь Африну

Курдский "Благотворительный фонд Барзани" (BCF) совместно с Объединенным кризисным координационным центром Регионального правительства Курдистана (КРГ) оказал логистическую поддержку муниципалитету города Африн в Иракском Курдистане.

Член исполнительного совета благотворительной организации, курирующей инициативу в Африне

и окружающих районах, Равадж Хаджи подчеркнул важность совместных усилий, и заявил, что фонд в сотрудничестве с Федеральным агентством технической помощи (THW) и Объединенным кризисным координационным центром предоставили экскаватор и сопутствующее оборудование, а также передали предметы первой необходимости для сотрудников и

обслуживающего персонала.

Хаджи подчеркнул важность этой помощи для жителей Африна. "Эта помощь имеет большое значение для жителей города и восстановления их жизни, особенно после прошлогодних землетрясений, в результате которых произошла крупная гуманитарная катастрофа", - отметил он.

После сейсмических событий в феврале 2023 года и последующего открытия офиса благотворительного фонда в Африне, жителям была доставлена помощь, включая продукты питания, непродовольственные товары первой необходимости, медицинские товары, а также открыт доступ к культурным и профессиональным курсам.

Кроме того, фонд выплатил компенсации жертвам пожара в лагере "Мам Рашан", также передав четырем семьям, пострадавшим от пожара, холодильники, стиральные машины, матрасы и одеяла.

Иракский суд откладывает решение по закону о выборах в Курдистане

Федеральный верховный суд Ирака 21 января объявил о переносе слушаний по Закону о парла-

ментских выборах Иракского Курдистана, отложив принятие решения до следующего месяца. Это знаменует собой восьмую отсрочку Федерального суда в отношении жалоб, поданных на определенные статьи закона о парламентских выборах Регионального правительства Курдистана (КРГ).

Жалобы конкретно касаются пяти статей Закона о парламентских выборах Курдистана, затрагивающих такие вопросы, как количество мест в парламенте, структура одноокружных и многоокружных выборов, а также распределение окончательных мест в парламенте Курдистана. Жалобы подали Зиад Джабар, глава фракции "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) на пятой сессии парламента Курдистана, и Амандж Наджиб Шамун, христианский член совета провинции Сулеймания. Ключевые статьи, на которые поданы жалобы:

Статья 1: Указывает, что парламент Курдистана будет состоять из 111 членов.

Статья 9: Объявляет Иракский Курдистан единым избирательным округом, разделенным на несколько избирательных участков.

Статья 15: Описывает подготовку списка избирателей Курдистана с указанием различных деталей, таких как род занятий, адрес, дата и место рождения.

Статья 22: Регулирует формирование списков кандидатов на уровне Курдистана и Ирака, уделяя особое внимание минимуму 30-процентному представительству женщин, при этом в каждом списке должно быть не менее трех кандидатов.

Статья 36: Распределяет места определенным этническим и религиозным общинам, таким как халдеи, сирийцы, ассирийцы, туркмены и армяне. Решение об отсрочке вызвало опасения по поводу потенциальных последствий для предстоящих парламентских выборов в Курдистане.

В Ираке отреагировали на удары США по территории страны

Нанесение США ударов по Ираку подрывает многолетнее сотрудничество между двумя странами и ведёт к безответственной эскалации, заявил представитель главнокомандующего иракской армии Яхья Расул Абдалла в Telegram-канале правительства Ирака.

В ночь на среду авиация США нанесла новые удары по позициям шиитского ополчения в провинции Анбар на западе страны, в результате чего погиб один человек и двое получили ранения, также было разрушено здание военного факультета. "Этот неприемлемый акт подрывает многолетнее сотрудничество, грубо нарушает суверенитет Ирака и ведет к безответственной эскалации", - говорится в заявлении правительства Ирака.

"Мы считаем, что эти действия направлены, чтобы нанести вред всем соглашениям и направлениям совместного сотрудничества в области безопасности", - добавил Абдалла, назвав "необоснованными" атаки США на иракскую территорию.

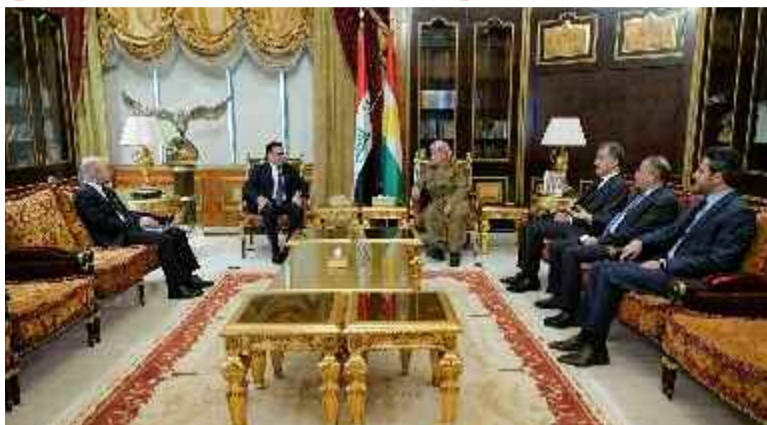
Он призвал международное сообщество "взять на себя ответственность за поддержание мира и безопасности и предотвратить все нарушения, которые фактически угрожают стабильности и суверенитету Ирака".

ДИПЛОМАТ

№ 03 (563) 18 - 24 январь 2024-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани и турецкий дипломат обсудили укрепление двусторонних отношений

24 января президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани принял покидающе-

го свой пост генерального консула Турции в Эрбиле Мехмета Мевлюта Якута. Барзани выразил благо-

дарность турецкому консулу и пожелал успехов на его новой должности. Курдский лидер подчеркнул важность улучшения отношений в различных секторах между двумя странами. На встрече также обсуждалась текущая ситуация в Курдистане и Ираке. Турецкий консул выразил свою признательность за помощь во время работы в Курдистане, и подчеркнул важность преемственности и развития дружественных отношений между Курдистаном и Турцией.

Останки 41 езида переданы семьям в Багдаде

На специальной церемонии у памятника мученикам в Багдаде в понедельник, 22 января, тела 41 курда-езида, убитого в террористами "Исламского государства" (ИГ) в Синджаре в 2014 году, были переданы семьям погибших.

Как заявил министр здравоохранения Ирака, Управление судебно-медицинской экспертизы, ответственное за исследование обнаруженных тел, продолжает кропотливую работу с останками, извлеченными из братских могил в Синджаре, обеспечивая тщательный процесс идентификации.

В 2014 году террористы ИГ совершили огромное количество жестоких преступлений против езидов в Синджаре, расположенном на севере Ирака. В результате этого геноцида тысячи

людей были убиты и тысячи пропали без вести. По сообщениям СМИ, власти выявили в общей сложности 89 массовых захоронений езидов. Процесс идентификации этих жертв проходит в судебно-медицинском отделении в Багдаде.

Под репрессивным правлением ИГ езиды безжалостно уничтожались из-за их этнического происхождения. Были похищены и угнаны в рабство 6417 человек,

из которых к этому дню удалось спасти только 3562. Судьба остальных похищенных остается неизвестной.

За три года террора ИГ уничтожило 68 езидских святынь. Почти 400 000 езидов бежали в Курдистан. По сей день большинство из них остаются внутренне перемещенными лицами, что подчеркивает долгосрочное воздействие травмирующих событий, произошедших в 2014 году.

США: Иран лжет, чтобы скрыть дестабилизирующие действия

23 января Соединенные Штаты заявили, что Иран, колеблясь, будет лгать, чтобы скрыть свои дестабилизирующие действия в регионе.

В СМИ широко освещается недавняя манипуляция Тегерана с фотографиями с целью оправдания своего ракетного удара по Эрбилю

15 января, когда было убито несколько мирных жителей.

На прошлой неделе иранский "Корпус стражей Исламской революции" (КСИР) совершил ракетную атаку на жилые районы столицы Иракского Курдистана, Эрбиля, уничтожив дом известного бизнесмена. В результате нападения траги-

чески погиб хозяин дома, его 11-месячный ребенок и еще двое членов семьи. В Иране заявили, что дом был базой израильской разведки, и позже опубликовали сфабрикованные фото погибшего бизнесмена в компании израильтян. Но в Интернете быстро нашелся подлинный снимок.

Посол США провела переговоры с иракскими лидерами

В ходе серии встреч посол США в Ираке Алина Романовски провела переговоры с видными иракскими лидерами, включая

Нури аль-Малики, Аммара аль-Хакима и Хейдера аль-Абади.

Иракские СМИ сообщили в среду, 24 января, что Романовски передала "важнейшее послание" иракским лидерам, выразив обеспокоенность по поводу недавних атак на военные базы США в Айн-Асаде и Харире в Курдистане, которые привели к жертвам и материальному ущербу.

Посол передала послание администрации Байдена, подчеркнув, что Соединенные Штаты не стремятся к войне и напряженности в Ираке, но после нападений последних недель страна приняла защитные меры.

Романовски подчеркнула растущую угрозу, отметив, что оружие, используемое иракскими ополченцами против военных баз США, изменилось, что представляет более значительный риск, поскольку некоторые снаряды поражают цели внутри баз.

В МИД Ирака подтвердили получение письма от правительства США, хотя содержание письма не разглашается. Министр иностранных дел Фуад Хусейн встретился с послом Романовски, чтобы обсудить сообщение.

В ответ на нападения поддерживаемых Ираном ополченцев на базы возглавляемой США Международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" в Ираке и Сирии американские военные нанесли авиаудары по трем базам "Хезболлы" и других группировок, поддерживаемых Ираном. Удары были нацелены на позиции "Хезболлы" в районе Джарафул-Сахр в Вавилоне (Бабеле) и Каиме в Анбаре, которые считаются тренировочными полигонами иракских ополченцев "Хезболлы".

Шиитские группировки в Ираке заявили об атаке на порт Ашдода в Израиле

Движение "Исламского сопротивления в Ираке", в которое входят шиитские вооруженные формирования, заявило, что

атаковало порт израильского города Ашдод, расположенного на побережье Средиземного моря. "Бойцы "Исламского сопротивления в Ираке" во вторник атаковали с помощью беспилотников порт Ашдод на оккупированных территориях (в Израиле - ред.)", - говорится в заявлении формирований.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Tariyel Cəlil

Xüsusi müxbir:

Nofəl Ədalət

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500